

40 LET
1923 - 1963

KATOLIŠKI MISIJONI
LAS MISIONES CATOLICAS
1963 XXXVII

Jubilejni dar po 10.000 pesov
(ali 100 dolarjev, 40 funtov, 2.000 šilingov, 50.000 lir itd.)

„Katoliškim misijonom“

SO DAROVALE SLEDEČE SKUPINE ALI POSAMEZNIKI:

P. BERNARD AMBROŽIČ OFM. AVSTRALIJA

je poslal potom dušnopastirske pisarne ne le 40, ampak kar 50 avstralskih funtov (15.000 arg. pesov), ne vemo, ali v svojem osebnem imenu, ali v imenu katkega drugega dobrotnika, ali v imenu avstralskih rojakov sploh. Vsekakor je nad vse razveseljivo, da celo iz daljne Avstralije pride jubilejni dar „Katoliškim misijonom“. Tam je med rojaki kakih 30 naročnikov, ki jih je skoraj vse pridobil poverjenik Franc Vrabec; eden izmed njih je velik dobrotnik „Baragovega misijonišča“. Vsi tamkajšnji slovenski dušni pastirji so zelo vneti za slovensko misijonsko akcijo. P. Bernard je imel še v ZDA dolgo vrsto let na skrbi list „Ave Maria“ in pozna pomen dobrega tiska med izseljenci, pa tudi njega težave, zato se je s takim razumevanjem odzval prošnji našega lista. Njemu in vsem, ki so morda prispevali, prisrčni Bog plačaj!

MISIJONSKI KROŽEK MARIJE POMAGAJ V TORONTU

V Kanadi vodijo slovenski lazaristi že 4 slovenske župnije: dve v Torontu, eno v Winnipegu in eno, ki kot župnija šele nastaja, v Montrealu. Pri obeh župnijah v Torontu živahno delujeta župnijska misijonska krožka, od katerih je oni pri Mariji Pomagaj pred kratkim imel veliko misijonsko prireditev, ki je rodila slovenskim misijonarjem kar 300 dolarjev pomoči; kmalu nato je pa zbral še 100 dolarjev kot jubilejni dar „Katoliškim misijonom“. Vrlim delavcem tega misijonskega krožka in vsem župljanom: Tisočkrat Bog povrnil!

VIKARIJSKI MISIJONSKI KROŽEK V LANUSU

nadaljuje s svojimi podvigi v prid zbirki 10.000 pesov za jubilejni dar, ki se ga je odločil spraviti skupaj. Kot smo napovedali v zadnji številki, je res priredil v slovenskem domu v Carapachaju bogato misijonsko prireditev z igro „Pesem o božji ljubezni“ in s skioptičnim predavanjem „15 let misijonski zdravnik“, ki je radi nesebičnega požrtvovalnega sodelovanja tamkajšnjega slovenskega društva rodila lep prispevek 2.710 pesov v jubilejni sklad. Kak mesec kasneje je pa v dvorani Slovenske vasi v Lanusu priredil misijonsko poklicno igro „Gospodova ura“, ki je doživela velik moralni, pa tudi gmotni uspeh, saj je za jubilejni dar „KM“ prišlo 2.450 pesov čistega. S to igro mislijo iti požrtvovalni igralci še v to in ono slovensko središče, kar bo ne le v prid skladu jubilejnega daru, ampak tudi propaganda misijonskega pomena. Predsedniku in vsem igralcam in igralcem, pa tudi udeležencem: topli misijonski Bog plačaj! (O prireditvah prinesemo obsežnejše poročilo v prihodnji številki „Katoliških misijonov“).

Slovenski misijonski prijatelji že 40 let vzdržujete „Katoliške misijone“, v zamejstvu že kar 15 let —, prosimo Vas, zagotovite jim obstoj še vnaprej, zaenkrat vsaj do njih zlatnega jubileja — petdesetletnice!

Že vnaprej:

BOG PLAČAJ!

TEOLOGIJA MISIJONSKEGA SODELOVANJA

(Nadaljevanje in konec)

III. CERKEV, SKRIVNOSTNO KRISTUSOVO TELO

Vsi ljudje so poklicani v Cerkev. Vsi njeni udje morajo sodelovati.

Kristus bo dosegel polnost svojega Skrivnostnega Telesa, kadar bodo vsi ljudje, ki jih je odrešil, eno z Njim — postali udi Njegovega Telesa. Pri rasti Skrivnostnega Telesa morajo sodelovati vsi udje, ki mu že pripadajo. Pij XII. je to razložil v okrožnici "Mystici Corporis": "Odrešenik hoče, da udje njegovega Skrivnostnega Telesa pomagajo, da se dopolni odrešeniško delo. Temu ni vzrok Njegova potreba ali slabost, marveč je tako odredil v večjo rast svoje brezmadežne soproje... Je resnično strašna ta skrivnost in nikoli ni zadosti o njej razmišljati: da je namreč zveličanje mnogih odvisno od molitev Skrivnostnega Telesa Jezusa Kristusa in od prostovoljnega mrtvičenja, ki si ga nalaga v ta namen, in od dejavnega sodelovanja duhovnikov in vernikov."

Solidarnost Glave in udov

Zaradi mistične solidarnosti med Glavo in udi mora vse Telo in vsi, ki mu pripadajo, delati, da doseže Skrivnostno Telo polnost. A udje se na kaj raznolik način odzivajo tej dolžnosti. Mnogi se niti ne zganejo ali se celo ustavljajo napredovanju ostalih. Tisti pa, ki prodirajo z vso dušo, krepe ves organizem in pospešujejo njegovo rast. Razvidno je, da bi se mogočno razvil, če bi se vsi po najboljših močeh odzvali Zveličarjevemu pozivu in postavili solidarnosti.

Cerkev potrebuje nekristjane

Da doseže Skrivnostno Telo polnost, mora vključiti vse, ki so zunaj njega. Mi, ki smo udje tega Telesa, jih potrebujemo, da z njimi vred postanemo to, k čemur smo poklicani; oni pa potrebujejo nas, da dosežejo to, po čemer teže, ne da bi vedeli. Samo na ta način — eni po drugih in eni z drugimi — moremo doseči, kar nam je namenjeno, in uresničiti božje načrte. Vsi smo potrebni drug drugega. Človeštvo potrebuje Cerkev in Cerkev potrebuje človeštvo, da se oba spremenita v to, kar Bog hoče.

Udje so Cerkev

"Zaradi tega — pravi okrožnica «Fidei donum» — ni, niti ne more biti tuje kristjanu nič, kar se kakor koli tiče Cerkve; tako kot je njegova vera vera vse Cerkve in je njegovo nadnaravno življenje življenje vse Cerkve, tako morajo tudi veselje in skrbi Cerkve biti njegove skrbi in veselje, in vesoljstveni pogledi Cerkve morajo biti običajni pogledi njegovega krščanskega življenja... Vsi udje Skrivnostnega Telesa so dolžni, da vsak na svojem področju krepko in vztrajno dela pri zidanju in rasti tega Skrivnostnega Telesa."

Papeževa naloga

Vsi, a vsak na svojem mestu in področju. Na vrhu sv. oče, ki je dolžan, da poziva ostale k sodelovanju pri svojem poslanstvu; v tem ga mora podpirati molitev cele Cerkve. O papežu se v tem pogledu more reči, kar je sv. Pavel rekel o Kristusu: "Iz njega raste in se spopolnjuje v ljubezni vse Telo, povezano in združeno z vsemi vezmi, ki ga družijo in hranijo za delovanje lastno vsakemu udu." (Ef. 4, 16.)

Naloga škofov

Cerkev pa ni le papež; so vsi škofje z njim. Vsemu apostolskemu zboru pod Petrovim načelstvom je bilo zaupano poslanstvo: "Pojdite in učitel!" "To poslanstvo, ki se mora raztegniti na vse čase, ni prenehalo s smrtjo apostolov — pripominja Pij XII. («Fidei donum») —, temveč ostaja v osebi vseh škofov v povezavi s Kristusovim namestnikom..."

Zakaj škofje so najodličnejši udje vesoljne Cerkve; z Glavo jih veže posebna vez, po kateri so "prvi udje Gospodovi". "V njih, ki so na odličnem način Gospodovi misijonarji, biva polno dostojanstvo apostolata, prvo v Cerkvi. Iz njihovega srca se mora apostolski ogenj, ki ga je Jezus prinesel na zemljo, vlivati v srca vseh naših sinov in vzbuditi v njih novo gorečnost za poslanstvo Cerkve na svetu." ("Fidei donum").

Naloga vernikov

A Cerkev ni samo hierarhija, Cerkev so tudi verniki; torej so tudi ti deležni njenega poslanstva in morajo pri njem sodelovati. Vsi udje Skrivnostnega Telesa se morajo združiti za skupno misijonsko dejavnost; vsi — a vsakdo na svojem mestu, kot v zdravem živem telesu.

Vélika dolžnost

Kolikor višje mesto ima kdo v Skrivnostnem Telesu, toliko težja in obširnejša je ta dolžnost, za vse pa je velika. Misijonstvo ni delo na izbiro, dodatek k dolžnostim, niti ni svèt popolnosti, marveč je dejavnost, ki spada v bistvo krščanstva.

Misijonsko delo je, po izrazu Pija XII. "čisto določena obveznost"; je "vprav izpolnjevanje krščanskega življenja"; je posledica krsta, zakaj krst nas napravi za člane Cerkve, ki je vesoljna (katoliška) po pravu, dejansko pa je njena veseljnost zaupana našim naporom; je nasledek birme, po kateri postanemo Kristusovi pričevalci v svetu; je tudi posledica uradnega pooblastila organizirani Katoliški akciji. Zato tisti, ki je do misijonstva brezbrizen ali odkloni sodelovanje pri njem, napravi nekaj, kar ni združljivo z milostjo v duši. Postava Skrivnostnega Telesa je postava ljubezni, ki se iz čiste velikodušnosti in po svojem bistvu daje. Kdor se izmakne temu toku naproti bližnjim in še posebej naproti onim, ki so zunaj Cerkve, kdor temu gibanju dela ovire z lenobo, opuščanjem ali nasprotnimi odločitvami in tako ovira razprostranjanje vere, ta dela škodo Skrivnostnemu Telesu in krati najvišje dobro tistim, ki jih Skrivnostno Telo po notranji nuji skuša vključiti.

O tej dolžnosti je katoličane treba učiti

Na žalost naši katekizmi ne poudarjajo izrecno te postave ljubezni in ne kažejo važnosti, ki jo ima misijonstvo kot bogočastno delo, kot izraz ljubezni do Boga in kot služba bližnjemu. Res je, misijonsko dolžnost bi mogli izvajati iz prve božje zapovedi, iz evangeljske zapovedi ljubezni do bližnjega, iz očenaša; na splošno pa je priznati, da je ta dolžnost pri verouku zanemarjena, da ne zavzema v njem mesta, ki bi ga morala. Zavzemati pa bi morala prvo mesto, stati bi morala v prvi vrsti, ko preučujemo ljubezen — srce katolicizma, srce Cerkve, Telesa Ljubezni na zemlji.

(Ta članek je povzet po referatu, ki ga je na mednarodnem misijonskem zborovanju imel o. Maurice Quéguiner, superior zunanjih misijonov v Parizu. Quéguiner je bil od 1932 do 1948 misijonar v Indiji, nato cerkveni svetovalec Mednarodnega katoliškega centra za sodelovanje pri U.N.E.S.C.O. — Referat je izšel v reviji "Cristo al mundo", št. 4, letnik 7, 1962

ANTISEMITIZEM

Prof. Alojzij Geržinič, Buenos Aires. (Nadaljevanje in konec)

NACISTIČNO PREGANJANJE

Prav satanski bes pa je preveval preganjanje Judov pod Hitlerjevim režimom v Evropi — v skladu z nacističnim rasizmom. Že od l. 1936 so nacional-socialistične oblasti izdajale en protijudovski ukrep za drugim. Prepovedale so zakon med Nemci in Semiti, skupno bivanje v istem prostoru, Judom je bil zaprt vstop na univerze, niso smeli nalagati delnice pri državnih bančnih družbah; zaprli so tretjino judovskih trgovin. Po nepojasneni smrti von Ratha, nemškega poslaniškega svetnika v Parizu, so naložili judovski skupnosti 80 milijonov šterlinov globe. Z 2. svetovno vojno in zasedbo Poljske so se začele množične deportacije Židov. Samo v aprilu 1940 je bilo prepeljanih v koncentracijska taborišča in na prisilno delo skoro pol milijona pripadnikov nesrečne rase. Po natančno izdelanem načrtu se je začelo njih *iztrebljanje*. Tudi po 10.000 jih je bilo sežganih v krematorijih na teden. V par letih je tako *izginila ena tretjina vsega judovskega naroda, to je ok. 5 milijonov*. Po severnoameriških podatkih je število Judov v državah z najmočnejšo židovsko manjšino od l. 1939 do 1946 padlo takole: v Poljski od 3,350.000 na 80.000, v Rumuniji od 850.000 na 333.000, na Ogrskem od 400.000 na 200.000, v Franciji od 320.000 na 180.000, v Češkoslovaški od 315.000 na 65.000, v Nemčiji od 215.000 na 94.000, v Avstriji od 60.000 na 15.000, v Jugoslaviji od 75.000 na 11.000.

NAJNOVEJŠI POJAVI ANTISEMITIZMA

Pa je vsaj véliki moriji sledilo iztreznjenje? Ni videti. Prav zadnja leta smo brali o antisemitskih pojavih v Združenih državah, Angliji, Nemčiji in Argentini. Ima res prav Henry Ford, ko v svoji nekritični, v marsičem podli knjigi „Vesoljni Jud“ trdi, da je antisemitizem drugim rasam prirojen? Če se za železno zaveso nadaljuje žalostna tradicija ruskih „pogromov“ in nacističnega sovraštva do Judov, ni čudno. L. 1956 so v Moskvi obsodili na smrt 25 judovskih pisateljev, zato, ker so v njih „manjkale sovjetske perspektive“. Že prej so uprizorili proces proti judovskim zdravnikom, ki naj bi stregli Stalinu po življenju, in proces v Pragi.

V zvezi s sodobnim antisemitizmom velja navesti še mnenje odseka za krščansko vzgojo na dvomesečnem zborovanju judovskih, protestantskih in katoliških zastopnikov v Seelisbergu (Švica, 1947). Tam beremo: „SedANJI pouk katekizma je prispeval in še prispeva k ustvarjanju ozračja, v katerem pride do preganjanja Judov.“

ANTISEMITIZEM JE NEZDRUŽLJIV S KRŠČANSKO LJUBEZNIJO

Na srečo so vedno bili ljudje, v katerih je glede Judov in razmerja do njih vladala zdrava pamet in krščanska ljubezen. Eden takih je bil španski dominikanec sv. Vincencij Ferrer. Ko je konec 14. stoletja v Španiji prišlo do strašnega preganjanja Judov — sto let kasneje, prav v letu odkritja Amerike 1492, sta „katoliška kralja“ izdala odlok o izgonu Judov —, je

bil sv. Vincencij eden redkih, ki se je zanje odločno zavzel. Njegov apostolat ljubezni je mnoge Jude povedel do sprejema katolicizma. Velik občudovalec judovskega naroda je bil ruski filozof *Vladimir Solovjev*,¹ borec za zedinjenje Cerkev in edinstvo vsega človeštva. Trideset let star se je začel učiti hebrejščine. Ostro je nastopal proti antisemitizmu. Bojeviti francoski pisatelj in katoliški vivec *Léon Bloy*² je l. 1892 izdal knjigo „Zveličanje po Judih“ in v nji odkrival veličino izvoljenega ljudstva.

Odločilne za naše gledanje na problem antisemitizma pa so sodbe z najvišjega mesta. 5. marca 1925 je sv. *Oficij antisemitizem izrecno obsodil*: „Kot zavrača Cerkev spore in mržnjo med narodi, tako obsoja še posebno sovraštvo do ljudstva, ki ga je nekdaj izvolil Bog; sovraštvo, ki običajno nosi naziv antisemitizma.“ *Pij XI.* se je odločno postavil v obrambo Judov. Njegova je izjava: „Antisemitizem je nesprejemljiv. Duhovno smo tudi mi *Semiti*.“ V okrožnici „S pekočo skrbjo“ („Mit brennender Sorge“, s katero je obsodil nacionalni socializem) je judovskemu narodu posvetil tale odstavek: „V vseh razburkanih dobah svoje tragične zgodovine, polne gorja in vzbujajočee sočutje, je izraelsko ljudstvo blizu srcu vseh kristjanov... Izrael je bolj kot kateri koli drug narod pripravil krščansko omiko, ki se z njo ponášamo. Sredi njega je pognal najvišji cvet človeštva: Devica Marija in iz Izraela se je po mesu rodil naš Gospod in Zveličar Jezus. Sinovom Izraela, temu neustrašenemu in odpornemu narodu, je odprto tako kot nam Kristusovo Srce. Njegovi sinovi zaslužiijo spoštovanje vseh ljudi in molitev vseh kristjanov.“ Znano je, koliko je *Pij XII.* storil za preganjane Jude, in vemo, kako jih je v svojo vseobsegajočo dobroto vklepal *Janez XXIII.*

Izraziti poudarek vesoljstvenosti v zadnjih desetletjih je tudi v judovskem vprašanju postavil v ospredje to, kar nas druži. *Paul Claudel* je zapisal: „Kar se tiče Boga, verujemo mi vse, kar vi verujete, in častimo istega Boga kot vi: Abrahamovega, Izakovega in Jakobovega Boga, vašega Boga. To, kar nas druži, zelo presega to, kar nas loči. Želim, da bi Izrael vedel, da v srcu kristjanov ne gnezdi nobeno sovraštvo do njih, nobena zamera, marveč le bratska in hvaležna ljubezen.“ Značilno je, da je v *posvetitveni molitvi presv. Jezusovemu Srcu* cerkveno vodstvo dalo izločiti stavek o „sinovih tistega rodu, ki je tako dolgo bil izvoljeni narod“. Gotovo je s tem hotelo preprečiti, da bi se po nepotrebnem dotikali bolečega mesta, ali da bi v nas nastale napačne predstave o judovskem narodu.

¹ Kako globoka je n. pr. oznaka judovskega naroda v primeri z velikima antičnima arijskima narodoma-mislecema Indijci in Grki v 9. poglavju 3. knjige „Rusija in vesoljne Cerkev“ (Pariz, 1889)! „Zveličanje je prišlo od Judov in samo od njih je moglo priti, zakaj oni edini so razumeli pravo zveličanje — ne kot razpustitev v Nirvani po moralnem in fizičnem samomoru, niti kot abstrakcijo duha v čisti ideji po teoretični kontemplaciji, temveč — ket posvečenje in pre-roditev vsega človeškega bitja po životvorni dejavnosti moralnega in verskega značaja, po veri in delih, molitvi, delu in ljubezni.“

² Dne 25. avgusta 1905 je Bloy Raisi Maritain to svojo knjigo označil kot „krščansko knjigo — parafrazo vzvišenega 11. poglavja Juda sv. Pavla Rimljanom —, edino po devetnajstih stoletjih, kjer je čuti krščanski glas v prilog Izraelu, glas, ki s potrebnim znanjem in zgovornostjo ugotavlja, da se božjim obljubam ne ukazuje in da mora končno vse pripasti rasi, ki je rodila Zveličarja.“

NE JUDJE, AMPAK GREHI

Vedno manj se ponavlja očitek bogomorstva, ki naj bi ga zagrešil judovski narod, češ da so Judje križali Jezusa.³ Popolnoma zmotna trditev! Tudi v tem je Pij XI. stvari postavil na svoje mesto: „Če so nekdanji Judje bili orodje trpljenja in smrti Jezusa Kristusa, *delimo mi, vsi ljudje, s svojimi grehi odgovornost za bogomor.*“ Isto misel razvija pastirsko pismo nadškofa v Toulousu za veliki teden 1956: „V prikazovanju Kristusovega trpljenja je treba paziti, da se ne ravna po na žalost razširjenem običaju, da se zvrne odgovornost za Kristusovo smrt na 'Jude' na splošno. To je nepravilno in zgrešeno; tako se izpostavljamo nevarnosti, da pozabimo, da je vzrok Gospodove prostovoljne smrti greh, grešni človek.“

SPREMEMBE TUDI NA JUDOVSKI STRANI. DELO ZA ZBLIŽANJE

Spremenjeno zadržanje katoličanov je povzročilo spremembe tudi pri Judih. Njihovo gledanje na zadnje tri papeže je polno spoštovanja, občudovanja in hvaležnosti. Mnoge je prevzela neustrašena zaščita, ki jo je Cerkev nudila Židom pred nacističnim preganjanjem. Že l. 1939 je takrat 60-letni *Albert Einstein*, eden judovskih velikanov znanosti, poslal svetovnemu tisku tole izjavo: „Kot goreč pristaš svobode sem se obrnil na nemške univerze, da bi tam našel zaščitnike (preganjanim Judom); pa so se zaprle v svoj molk. Tedaj sem se obrnil k izdajateljem najmočnejših dnevnikov, ki trdijo o sebi, da so borci za svobodo; zadoščalo je nekaj tednov, da so umolknil. Napotil sem se k pisateljem, ki slove kot duhovni voditelji Nemčije; a tudi ti so ostali nemi. Samo katoliška Cerkev je protestirala proti boju, ki ga je Hitler vodil proti svobodi. Dotlej se za Cerkev nisem zanimal; zdaj pa izpovedujem veliko občudovanje in tesno solidarnost s to Cerkvijo, ki je edina imela stanovitven pogum v borbi za duhovno resnico in versko svobodo.“

Einsteinovemu mnenju se pridružuje vedno več judovskih izobražencev. Medtem ko se vedno manj ponavljajo klevete proti Kristusu, izšle iz rabinskih krogov, raste zanimanje za pravo podobo krščanstva. Proučujejo ga na državni hebrejski univerzi v Izraelu. Profesori razlagajo evangelije, teologijo svetega Pavla, filozofijo sv. Tomaža.

Vse kaže, da se je zблиžanje med Judi in kristjani uspešno začelo. Na nas je, da se poglabimo v zaklade, ki so njim in nam skupni, da jih bolje spoznamo in se tako rešimo protižidovske razpoloženosti. Prej ali slej bo na našo ljubezen odgovorila ljubezen Judov. Tedaj se bo, kot upa Zolli, pričela nova doba zgodovine, v kateri pojma „antisemitizem“ ne bo več.

Gradivo za ta članek sem črpal iz raznih virov. Največ dolgujem razpravi „La persecución antisemita“, ki jo je napisal Manuel de Unciti v revijo „Illuminare“ (Boletín oficial de la Pontificia Unión Misional del Clero de España, Madrid, leto 40, šte. 215, december 1962, str. 204-219). Tam je najti tudi nekaj bibliografskih virov, ki so meni bili nedostopni.

³ Vendar beremo še v španski izdaji „malega Herderja“ (Enciclopedia Universal Herder, Barcelona, 3. izdaja 1957) pod *Deicidio* naslednje: „Smrt, ki so jo Judje namenoma („deliberadamente“) („Naj pade njegova kri na nas in naše otroke!“) zadali Jezusu Kristusu, dasi so po prerokbah in njegovih čudežih vedeli, da je Sin božji“. — Kako se ta razlaga sklada s sv. Pavlom, ki je zapisal: „Ako bi namreč vedeli, ne bi nikdar Boga slave križali.“?

Nekemu ameriškemu fotograf-skemu poročevalcu je uspelo, da je v spremstvu dveh Kitajcev in kavkaškega pustolovca prišel v gorato pokrajino zahodno od Hongkonga in tam ostal 10 dni. Oba Kitajca sta poznala tamošnje partije in jih podkupila z denarjem in obleko; tako so pustili Amerikanca v miru. Poročevalec ga je porabil za to, da je na skrivaj napravil več fotograf-skih posnetkov — za vsakega je tvegaj smrt. Nato se je s temi pretresljivimi dokumenti o današnji kitajski stvarnosti prebil iz Makao skozi bambusovo zaveso.

K sliki tu: Nazaj! — Ta dva Kitajca sta pred lakoto in terorjem pribežala v Hongkong. A tu zanju ni bilo mesta. Z usmiljenjem gledajo drugi, ki žive v svobodi, kako žene policist obupana reveža — spet v lakoto in teror.

KAM GREŠ, KITAJSKA?

Informacijam o položaju na Kitajskem v našem januarskem članku naj tu dodamo nekaj fotografij in pa izvleček iz poročila št. 432 v reviji „China News Analysis“. Ta tednik izhaja v Hongkongu od l. 1953 in prinaša in analizira novice iz radečega kitajskega tiska. Urednik in pisec poročila 432 („Polom ali ozdravljenje“) je jezuit Ladislav Ladanyi, izvrsten poznavalec kitajskega jezika in razmer.

Trije viri zla

Po mnenju tega poznavalca so vzroki kitajske nesreče predvsem ti trije: izčrpanost gospodarskih sredstev; porušenje zaupanja v režim (med kmeti in mladino; nekdanji srednji sloji in izobraženci niso nikoli komunizmu zaupali); brezpotje, na katero je zablodilo vodstvo.

Gospodarska izčrpanost. Režim je nagrabil in izžel velikansko bogastvo (zaloge prejšnje vlade, razlastitev bogatašev; veliko obdavčenje industrijalcev in trgovcev; prisilen nakup državnega posojila; kupovanje in prodaja poljedelskih proizvodov v državni režiji; ruska posojila), pa ga je zapravil še za prve petletke za izgradnjo industrije, prenovitev mest in za propagando. Po-

sameznikom skoro ni ostalo drugega kot stare kovine, hišno orodje, kljuke — to, kar so voditelji zaplenili za drugo petletko. Ta se je nehala lani (1962) — tisk pa je o izidu molčal. Industrializacija še ne prinaša pričakovanih sadov, ljudje nimajo nič več. Tako ostane le še povečano priganjanje k delu.

Zaupanje je porušeno. Razočaranje je tako splošno, da stoje za režimom — zaradi osebnih koristi — le še sinovi in hčere starih partijcev. Skoro ni družine, da je ne bi režim udaril (likvidacije, ljudska sodišča, nečloveško prisilno delo, beda, strah in negotovost).

Vodstvo je opravilo. Režim je danes le še neznatna manjšina, bolj in bolj vase zaprta, ki se vzdržuje z živilskimi nakaznicami, z grožnjami in tajno policijo. Mnogi so od revolucionarne rdeče stranke veliko pričakovali: uspešnost in spodobnost. Pokazala pa se je kot "popolna prevara", kot je zapisal znani

Ta „ljudska občina“ se imenuje „Petero zvezd“. Sredi barake visi zastava s simbolom in s podobo Mao Tse-tunga. Vodja odpravlja s poveljujočo kretnjo može in žene na poljsko delo. — Sistem ljudskih občin je tu v razmahu. Vsaka občina šteje ok. 300 ljudi. Stanujejo v barakah, medtem ko so se partijski funkcionarji („kader“) vgnezdili v različnih hišah nekdanjih lastnikov. V ljudskih občinah vlada nepopisna beda.

Človek kot vprežna živina. Tudi v ljudski občini „Petero zvezd“ vpregajo odporne kmete v lesene pluge. Čuvarji z bajonetom — na sliki je enega videti na desni — nadzorujejo nečloveško delo.

filozof Fung-Yu-lan. Pred 10 leti ljudje še niso poznali partijskih metod. Izkazalo se je, da so vedno iste, obrabljene, neučinkovite. Voditeljem manjka fantazije, ne poznajo novih poti in rešitev iz sedanje stiske. So to stari možje, ki so bili izšolani za gverilsko vojno, ne pa za vodstvo velike države.

Je kakšna rešitev?

Vlada poskuša s popuščanji na vse strani: do kmetov, izobražencev, študentov, znanstvenikov. Seveda so to le začasni kompromisi.

Potrebna bi bila čisto nova usmeritev, nove ideje, poglobitev v ljudsko psihologijo, zopetna pridobitev zaupanja. A za to sedanje vodstvo ni sposobno. Drži se starih ciljev. Sicer pa tudi ljudstvo ne bi verjelo v iskrenost sprememb. Zaupanje bi se vrnilo le, če bi ljudi prepričali, da gre državno vodstvo za novimi cilji; da je vredno delati; da je prenehalo neusmiljeno izkoriščanje.

Odnose med vodstvom in ljudmi je zastrupil strah. Vlada se bolešno boji opozicije, pri ljudeh pa hromi strah vsako urejeno narodno in gospodarsko življenje.

Pred 10 leti je bila zemlja še zdrava in rodovitna. Danes so severne žitorodne planjave zaradi napačnega namakanja prepojene s soljo. Strokovnjaki obupno iščejo rešitev iz zagate. Pomanjkanje živeža je od severa zajelo

celo državo. Gospodarstvo je na nižji stopnji kot l. 1953, ko se je začela prva petletka. Poljedelski viri so majhni, prebivalstvo pa je v tem času naraslo za več kot 100 milijonov. Industrija dela v skrajno počasnem ritmu; je bolj v breme kot v pomoč.

Polom ali ozdravljenje?

Ce pomeni polom: pomanjkanje živeža, zapiranje tvornic, zastoj industrializacije, razvrednotenje denarja — potem je polom že tu. Že zdaj umirajo milijoni na leto od lakote in od bolezni pomanjkanja. Morda je najhujše mimo. Če v teh letih umre 50 milijonov ljudi in tako izginejo slabotni in nesposobni — strahotna cenitev, a v skladu z dejstvi —, potem je mogoče, da se ozdravljenje pospeši.

Kako mislijo voditelji v Pekingu? Zdi se, da jih briga le funkcioniranje političnega stroja: gospostvo partije brez postav, celo brez videza zakonitosti. Proti beguncem so ukrepe poostrili, predvsem s kaznimi, ki dolete njihove družine.

„Otroci so deležni nege in oskrbe,“ pravi verz neke pesmi o ljudskih občinah. Resničnost pa odseva s te slike v „otroškem vrtcu“ ljudske občine „Petero zvezd“. Medtem ko starši garajo na polju, pazi starka otročiče. Za okna so stare vreče, za žimnice služi nekaj slame. Med temi sivimi stenami ni čuti veselega otroškega smeha, tu gospodujejo žalost, revščina, umazanija. Kje so otroški vrtci misijonskih sester s svojim veseljem, obiljem in čistočo? Sestre so odpeljali kot izkoriščevalke in morilke otrok.

V senci bajoneta. Z nemočnim smehljajem se ozira stara kmetica v svojega čuvaja, katerega senca z bajonetom pada nanjo. Podložno pričakuje njegovih ukazov.

Upor?

Načrtna akcija za zrušenje režima je ob vsepričujočnosti partijskih kadrov skoro nemogoča. Do revolucije more priti na dva načina: ali se ljudstvo dvigne v gverilsko vojno po gorah — zato ima režim gorate predele pod strogo kontrolo —, ali pa se upre znaten del vojske. Ker Kitajci počasi reagirajo, se more to pričakovati šele po nekaj letih.

Kitajska pot

Večkrat je čuti vprašanje, ali se more reči, ne da je komunizem osvojil Kitajsko, temveč da je Kitajska osvojila komunizem — tako kot je v preteklosti Kitajska zavzela svoje zavojevalce in si prilčila tuje vladarje in kulture.

Vendar je danes položaj drugačen: Kitajske ni osvojila ne tuja sila ne tuja ideologija. Za Kitajsko 20. stoletja namreč prevzemanje zapadnih revolucionarnih idej ni nekaj tujega: vsa kitajska zgodovina našega stoletja je prav viharo uvajanje zapadnih idej in ustanov, nebrzdano hlepenje po moderniziranju. Če se je komunizem izkazal kot napaka, potem to ni bilo zaradi njegove revolucionarnosti, ampak zato, ker ni zadosti revolucionaren (v pomenu "napreden").

Polomija "posebne kitajske oblike komunizma" (ljudske občine, masovno delo itd.) je posledica tipičnega odpora kitajskega kmeta: ne upora, temveč sabotaže. Komunizem stoji ali pade na Kitajskem v skladu s tem, če se mu posreči ali ponesreči zgraditev moderne Kitajske.

RAZGIBAN POČITEK

Poroča o. Emil Čuk, Tanganjika

Ko sem vam poslal božična voščila, sem omenil, da so mi naložili „kot dolžnost v vesti“ en meseček počitka, prostosti, nevezanosti. Ne zato, ker bi že umiral, ali ker bi bil na koncu svojih moči ali sploh bolan. Vendar so vsi opazili, da sem bil utrujen, zdelan, izčrpan, potreben miru.

Ne tajim, de sem hvaležno sprejel zapoved svojega škofa. Nekaj pred Božičem in nekaj po njem sem se torej skušal popraviti s počitkom, ki pa je bil razgiban, pa še kako razgiban! Navajen sem na tekanje, potovanje, delo in trud — kako bi tedaj mogel prenašati popolno ali skoro popolno nedelavnost po cele dneve?

Mogoče se ne boste dolgočasili, če mi v naglici sledite preko različnih odsekov tega počitka.

UJEVA

Je mojemu misijonu najbližja župnija. Odprta je bila pred 30 leti, pa je že pokazala razveseljiv razvoj, dasi je okolje za apostolat nepripravno: velike razdalje od vasi do vasi, vroče in malarično podnebje, leno in pijači vdano prebivalstvo, vdiranje muslimanstva itd. Ima različne šole za dečke in deklice, tudi srednje, moške in ženske zavode, dispenzarij, kakih 20 šolskih vasi, gospodinjsko šolo. Ponaša se z mogočno, šele 3 leta staro cerkvijo. Prvi vodja tega misijona in njega ustanovitelj je šele štiridesetleten umrl za malarijo.

Spominjali se boste, da sem v Ujevi dela! tudi jaz od l. 1952 do 1955 kot pomožni vikar. Zdaj sta tam zaposljena 2 duhovnika, 3 sestre Consolate in 6 afriških sester. Zagotavljam vam, da niso brezposelni.

Najmanj 400 ust hoče biti dnevno nasičenih v misijonu. O teh naj povem tole zgodnico: Med srednješolci je tudi nekaj Mohamedovih sinov in ti, kot veste, ne bi poskusili svinjskega mesa, niti če bi morali od lakote umreti. Dobri in darežljivi župnik dá od časa do časa zaklati kakega vola ali prašiča in je meso na razpolago vsem, tudi tistim, ki niso zavodarji in torej ne bi imeli pravice do hrane. In kaj se je zgodilo? Pred nekaj dnevi so muslimanski učenci obtožili župnika na sodnji, da jih je *prisilil* jesti svinino.

MAKAMBAKO

Potem ko sem 3. decembra požrl sedemdeset kilometrov do Ujeve, sem naslednjega dne došel v Makambako, moji Chozi drugi najbližji misijon kljub razdalji 115 km.

Njega začetki segajo komaj 10 let nazaj. Premagati je bilo treba vse mogoče težave in dolga pogajanja s krajevno afriško oblastjo, po večini protestantsko. Te napore je z veliko požrtvovalnostjo začel in več let sam nadaljeval o. Jožef Bargeto.

Vladno dovoljenje za ta misijon se je glasilo približno takole: „Odobri se vzpostavitev misijona, vendar z odločno prepovedjo ljudskih šol; dovoljene so le veroučne šole“.

Namen je bil očiten: prirezati nam krila, omejiti nam svobodo delovanja, otežkočiti izžarevanje evangelijske luči, utrditi z uradnim dokumentom prevlado protestantizma v tem predelu. Le po nekaj letih se je položaj obrnil: ne le, da je v župniji cvetoča ljudska šola, marveč se je v sosesčini, v Igvachani odprl še drug misijon s svojo ljudsko šolo in več šolami-kapelami, ki se pridružujejo ok. 30 katehumenatom v Makambako. Ljudje, tudi nekatoličani, so nam naklonjeni. Že več desetih jih je prestopilo iz protestantizma. Kristijanov je mnogo nad 4.000.

Kako resnična in za sodobnost veljavna Tertullianova misel: „Cerkev je samo potrebno spoznati, da jo ljubiš!“

TOSAMAGANGA

Popoldne istega dne sem po obisku misijona v Ulete, kjer sem deloval 3 zadnja leta pred svojimi počitnicami v Italiji, ves srečen pozdravil mnoge sobrate v Tosamagangi, največjem središču vsega našega dela v Tanganjiki.

Tosamaganga vzbuja občudovanje vseh. Belci, Azijati in Afričani jo brez prestanka hvalijo. Tudi jaz sem imel že večkrat priložnost, da Vam o njej govorim. Zato danes o njej ne bom pisal.

IROLE

Zvečer 8. decembra sem rad sprejel povabilo svojih predstojnikov, naj grem v Irole, 27 km. vzhodno od Tosamagange, da pri nedeljskem duhovniškem delu pomagam preč. g. Di Martinu. Ta je namreč v tistih dneh ostal sam, ker je njegov kaplan zbolel v Tosamagangi. V Irolah sem preživel tudi državni praznik ustave, ki ga je obhajala republika Tanganjika. Popoldne sem se vrnil v Tosamagango.

Tudi Irole ima srednjo šolo, ločeno za dečke in dekleta. Tudi tu so muslimanski dijaki obtožili župnika, da jim je postregel s — kravjim mesom.

Predstavljam si Vaše začudenje, zato naj Vam razložim, da Koran prepoveduje muslimanom uživanje „zadušene“ živali — prav tako je bilo pri starih Hebrejcih —, to je: živali, ki se ji ni prelila kri. Zato se mohamedanec ne bo dotaknil niti zajca, ki ga je pobil z udarcem, če ni, dokler še trza, zaklan, da skrvavi. Prav tako ne je govejega mesa, če ni bil pri zakolu navzoč poseben pooblaščenec za pričo, da je žival izkrvavela.

O. Di Martino navadno kupuje meso v javni klavnici, kjer se nobena žival ne zakolje brez prisotnosti in posebnega obreda muslimanskega zastopnika. Pred kratkim pa se je odločil, da pobije dve svoji stari in jalovi kravi. Seveda kot katoličan po vesti ni mogel dovoliti, da bi zakolu prisostvoval in po svoje sodeloval musliman.

Komaj so učenci zaslutili, da sta bili kravi pobiti „nezakonito“, to je: ne po njihovih predpisih, so župnika zatožili, da je „njihovi vesti storil silo“.

Zdaj se je začel direndaj. Najvišji zastopniki vladne oblasti v Iringi so pridrveli v Irole, zmerjali misijonarja in misijon, grozili, ga obsojali na več mescev ječe itd. S sabo so privlekli tudi policaje.

Župnik se je napadalcev ubranil s temi enostavnimi udarci: „Katera postava me obvezuje, da si nabavim meso v tej ali oni mesnici? Kateri zakon mi prepoveduje klanje lastne živine? Šolski zakon samo predpisuje, da zavodarji včasih dobe mesno jed in ne določa, naj bi muslimani dobili ‘takšno meso’, ‘meso na tak način zaklane živali’, ‘skuhano na drug način’. S čim sem torej pritiskal na vest dijakov?“

PAVAGA

10. decembra sem odrinil malo dalje, kakih 150 km od Tosamagange v sončno in puščavsko ravnino Pavage. Pavaga in Chozi sta skrajna severna in skrajna južna župnija naše škofije Iringa. Preden dospeš v Pavago, vidiš ostanke in znamenja taborišča italijanskih ujetnikov v zadnji vojni. Kanal, ki namaka velik del pokrajine in ki so ga skopali ti Lahi, še vedno služi svojemu namenu.

Nekaj dalje je bilo pred mesci odprto letališče sredi goščave in sicer za — opice. Dvakrat na teden se tu spusti letalo, da jih odnese po 200 v Evropo in v Ameriko za protipoliomielitične poskuse. Ko sem jaz hodil tam mimo, jih je že 18.000 zapustilo svoje kraljestvo in se ne bodo več vrnile. Za vsako plačajo 7 šilingov, to je približno 600 italijanskih lir.

Nekaj ur pred našim prihodom se je v misijonu pripetilo naslednje. Superior je bil v svoji pisarni. Kaplan, ki je komaj dobro prišel iz Italije, in njegov tovariš sta merila in pripravljala opornike za stopnišče v drugo nadstropje, dozidano pred kratkim. Nenadoma sta se za hrbtom pojavila dva „razbojniška obraza“, katerih nosilca sta vdrla v hišo, ne da bi zinila običajni „Z dovoljenjem!“ Mladi duhovnik, ki še ni znal tukajšnjega jezika, jima je z roko dal znak, naj počakata ter opozoril tovariša: „Čuj, Valerij, kaj pa ta dva počneta v hiši?“

Tujca sta samo vprašala, če se na tisti dan, ki je bil državni praznik zaradi včerajšnje proglasitve republike, v misijonu melje in pa če bi mogla dobiti nadomestne dele za svoj „Land Rover“, ki se je na cesti potrl. Sobrat jima je na najbolj vpluden način razložil, da mlin tistega dne stoji, za nadomestne dele pa da naj malo potrpi: „Dal vama jih bom takoj, ko končam nujno delo, ki ga imam pod rokami“.

Veste, kaj sta barabi naredila? Tekla sta naravnost na sodišče in obtožila oba duhovnika, da sta „z njima grdo postopala in ju spodila iz hiše kot dva psa“.

V sredi veselega razgovora po kosilu je prišel poziv na sodnijo. Tudi jaz sem šel. Zaključek je bil za nas ugoden. A koliko nezakonitosti se je zgnetlo v ta sodni postopek! Prvič: obtožena sta bila na sodišče poklicana „ustno“, po nekem glasniku, ne pa z uradnim dopisom, opremljenim z žigom in podpisom. Drugič: razprava se je vršila na prostem, pod drevesom, ne pa v poslopju, za to določenem. Tretjič: razprava se ne bi smela

vršiti na državni praznik. Četrtrič: naši odvetniki so morali sedeč molčati in jih sploh niso zaslišali. A s tem še ni konec nepravilnih postopkov. Omenim le enega, ki diši po krutosti in divjaštvu:

Povedal sem že, da se je sodni zbor namestil pod drevesom. Toda ali more trnovno drevo s komaj pogrnalimi lističi braniti pred sončnimi žarki in vročino ob 2-h popoldne, ko kaže toplomer v senci 40 stopinj in več? Skoro vsi, tudi Afrikanci, smo bili pokriti. Videti je bilo pokrivala vseh vrst: baskovsko čepico, klobuk, baretko, fes, okoli glave ovito brisačo; nekaterim so za pokrivala služili celo dežniki. Strahovite motnje pa je povzročila nesrečna „kolonialna“ čelada. Smrdela je še po kolonializmu in suženjstvu. Kako jo je mogoče trpeti zdaj, ko je prišlo do neodvisnosti in republike? Vsako drugo pokrivalo — dá, čelada — ne!

„Gospod, snemite tisto pokrivalo!“ Duhovnik je takoj ubogal. Kot novinec v Afriki pa je kaj naglo začutil težo v glavi. Zato si je drznil prositi za dovoljenje, da se spet pokrije. Dobil ga je.

Morda je minulo pet minut, ko so drugi opazili čelado na glavi tega „Mzungu“ (Evropejca). Spet jo je moral sneti. Ne morem povedati, koliko je o. Motter pretrpel. Okoli oči se mu je naredil črn obroč. Od časa do časa je nagubal čelo, priprl oči...

„Gospodje, prosim vas, dovolite mi, da se pokrijem. Kot veste, sem šel pred nekaj dnevi prišel iz Italije. Nisem vajen prenašati tega sonca. Dovolite mi, prosim!“

„Izjemno ti dovolim“, je pristal predsednik. Predstavljajte si, s kakšno hvaležnostjo si je misijonar pokrtil žarečo glavo! Toda dovoljenje je izzvalo jezo in proteste mnogih.

„Ne, ni pravično! Bodi brez čelade!“ In misijonar se je odkril.

„Naj se le pokrije! Konec koncev...“ Čelada je spet čepela na glavi.

„Figo! Vse, kar spominja na kolonializem...“

„Že prav; pa ne vidite, kako oče trpi?“

„To je drugo vprašanje. Zakaj naj bi prav danes Mzungu s svojo nošo postavljaj na laž naše vzore in voljo, da odstranimo vse, kar še spominja na kolonializem? Torej, gospod: dol čelado!“ In Mzungovo glavo je zopet poljubilo sonce.

Vprašanje čelade je za več minut vrglo v pozabo obtožbo in začetno debato. O. Motter je skušal zadevo končati s to pripombo: „Če so ostala pokrivala dovoljena in mi je sobrat pripravljen posoditi svojo čepico, se pokrijem z njo“. To rekši si je potisnil na glavo tovariševo baskovsko čepico. Tedaj se je začelo protestirajoče tuljenje: „Ne smeš! Na sodišču niso dovoljene prevare! Nihče ne sme spremeniti svoje zunanosti!“

Tako je šla z glave tudi čepica in o. Motter je moral dočakati konca razprave z odkrito glavo. Če se mu pozneje, ko bo obvladal domači jezik in se mu ne bo treba zateči k angleščini, ponovi podoben primer, bo zadevo gotovo rešil s to preprosto potezo: „Dol s čepico, ker smrdi po kolonializmu? Dobro, tedaj v moji navzočnosti tudi dol z vašimi hlačami! Ali ne smrde po kolonializmu še bolj kot čelada?“

MAKALALA

14. decembra sem se vrnil v Choji, da preživim božične praznike s svojimi verniki. Na jutro sv. Štefana sem znova odšel na pot in dospel v Makalala, 96 km od Tosamagange.

Tam je že kakih 30 poslopij, ki jih je v manj kot 10 letih zgradil o. Negro. Cerkev je bila posvečena prejšnji dan in še čaka na vse okrasje. Na sv. Štefana so v Makalala prišli tudi misijonarji in sestre iz Mdabulo in Makambako. Tako ni manjkalo vesele družbe. Tisto popoldne je prešlo, kot bi mignil.

Po tolikih letih v Afriki še nisem videl velikih zverin: bivolov, slonov... Zato sem se drugo jutro odločil, da popeljem prav v njihovo kraljestvo sobrate iz Makalala, vse vešče lovce in potrebne tolikih množin mesa za svoje zavode in šole. Sledil nam je vegast „Land Rover“, vajen vsakovrstnega napora, na katerega smo naložili vrvi, lopate, sekiro, košaro jedil, pitne vode. Ni se mogoče spustiti na tako potovanje brez teh stvari! Ta Land Rover naj bi nas popeljal čisto v divjino. Moj Peugeot ni najbolj pripraven za prodiranje preko savane, kjer ni druge sledi kot odtisi bivolov, slonov, gazel.

Kosili smo v župnišču v Sadani. Proti štirim popoldne nas je sprejela Madbira, prvi katoliški misijon, ki so ga ustanovili konec prejšnjega stoletja nemški benediktinci. Cerkev sv. Bonifacija, dvonadstropni dom misijonarjev in sester, dva groba v cerkveni absidi, kjer počivajo ostanki njihovih sobratov — pionirjev — to so neminljiv spomenik junaškim misijonarjem iz prvih časov uvajanja krščanstva v Tanganjiki.

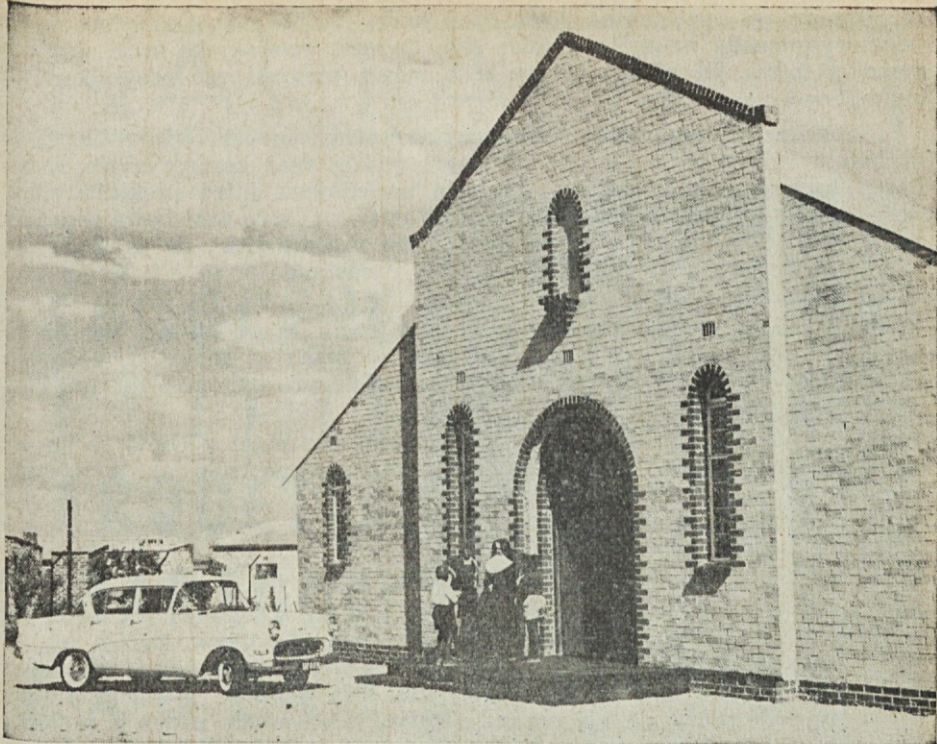
Madbira je edina naša misijonska postojanka z zavetiščem za gobavce. Pred nekaj leti je bila postavljena tu tudi hiralnica, ki jo vzdržujemo izključno mi.

Tisto noč smo skočili na noge ob treh. Opravili smo maše in se odpravili po lovski poti. Začelo je pršeti. Pot je postajala spolzka in neprehodna. Pred menoj je Land Rover zdrčal s poti in pristal v grmovju. Še se je dal speljati nazaj na pot. Previdnost nam je narekovala, da pustimo enega od avtomobilov na bolj varni trdni poti; tako bi se v primeru nezgode z njim mogli vrniti v Madbira po pomoč. Naprej smo torej odšli le z Land Roverjem, pa nismo daleč prišli. Neznatna vdolbina je zadoštovala, da se je udril v blato. Morali smo ga izvleči skoro na rokah pod pošteno prho z neba. Tedaj smo vsi spoznali, da bi bilo nadaljevanje nesmiselno. Cilj je bil še daleč. Vsi — tudi jaz, ki me je ščitil nepremočljiv površnik — smo bili prepojeni z vodo in blatom. Povrh vsega je voda odnesla mostiček, ki so ga lani misijonarji iz Makalala postavili čez hudournik kakšnih 200 metrov pred nami. Tako je bilo torej treba opustiti misel na lov in loveci so bili to pot ujeti — ujela jih je zloba vremena in poti.

Vrnili smo se preko Madbire in Sadani ter dospeli v Makalala v prvih popoldanskih urah 28. decembra. Naš plen je bil — en zajček.

MDABULO

Še istega večera sem jo potegnil v Mdabulo, ki se dviga na hribih vzhodno od Makalala. Tja prideš po serpentinasti cesti, med orjaškimi gozdovi, bujnimi polji čajevca in gostimi nasadi cipres. Med vsemi našimi misijoni je Mdabulo mogoče najlepši. Zaradi preobilnega dežja v preteklih mesecih vlada tam huda lakota. V tej dobi posevkov se prodajo v župnijo ducati vreč koruze.

Z misijona m. Ksaverije Lesjak O.S.U.: Preprosta misijonska cerkev v Južni Afriki

Ne vem Vam povedati, koliko sliv sem použil v Mdabulo v tistih uricah, ki sem jih tam prebil. Na večer 29. decembra sem z njimi napolnil še obsežen zaboj, da ga vzamem s seboj v Tosamagango, kjer sem sklenil zaključiti svoj dopust — ostalo mi je le še par dni.

„FINIS CORONAT OPUS“

4. januarja zjutraj sem se navsezgodaj odpravil v Chozi. Dobro sem se počutil — počitek v prejšnjih dneh ni bil brez koristi. V Mlole sem se temeljito spotil, ko sem skoro sam naložil vso robo učitelja Luka Joela Fvuila, ki pride v moj misijon. Znova sem obiskal Makalala, da sem se otovoril še z zelenim cementom. V Makambako sem prišel ravno za kosilo. Tu že nekaj z mano ni bilo v redu. Čutil sem se utrujenega. Ob dveh popoldne sem bil v Ujevi (260 km. od Tosamagange). Komaj sem stopil v hišo, sem izbruhnil celo kosilo. Padel sem na posteljo. Toplomer je pokazal 39,5° vročine. Naslednjega dne sem vstal ves vročičen. Kar mirno sem prišel v Chozi. Tam sem šel takoj na delo, da spravim v red šolske prostore:

čez dva dni se spet prične pouk. Med mašo Razglašenja Gospodovega me je znova napadla malarija s tako silo, da sem se bal, da maše ne bom mogel skončati. Skozi več ur me niso mogle pregreti vse odeje, kar jih imam.

Treba se je bilo odločiti. Kdo naj me zdravi in oskrbuje v Chozi, če ni bilo v hiši nikogar, ki bi mi mogel podati vsaj kozarec sveže vode? Razen tega je bilo sporočeno, da bodo naslednjega jutra prekinili edino cesto, po kateri sem povezan z drugimi misijoni, zato ker bodo popravili most čez Ruaha. Odločil sem se torej kljub vročini 40.2°, da jo še istega večera sv. Treh kraljev mahnem v Ujevo. Predstavljajte si, s kakšnim trudom sem prešel tistih 70 km!

V Ujevi so me misijonarji in sestre zdravili in mi stregli, kot bi mi to storila mama. Petega dne ležanja me je malarija zapustila, zadovoljna, da me je oropala in mi požrla vse koristi pravkar prebitih počitnic. Konec je kronal delo...

Ker most čez Ruaha še ni bil popravljen, sem ostal v Ujevi še en teden. Teh sedem dni je bilo res dragocenih — povrnilo se je zdravje in moči, ki mi jih je vzela malarija.

RENZOV VRT

Vsi se spominjamo, kakšen je bil, ali si predstavljamo, kakšen naj bi bil Renzov vrt v Manzonijevih „Zaročencih“. No, moj je bil po enomesečnem počitku in sledeči bolezni precej grši. Na njem se je bohotila tako visoka trava, da so se med njo sem in tja komaj videli vršički banan in sadnega drevja. V 4 tednih sem vso pokosil (z lopato!) in odnesel s polja, ki sem ga sproti rahljaj in posadil z indijanskimi lešniki (maní) in fižolom. Potaknil sem samo ti dve vrsti tudi zato, da domačinom, ki so prepričani, da v tej pokrajini ne rasteta dobro, dokažem, kako ti lešniki in fižol odlično uspevajo. Do danes se obeta dobra letina, seveda če ne bo manjkalo dežja. V vročih predelih, kot je naš, je zadosti 15 dni suše, da se vse posuši in gre po zlu.

* * *

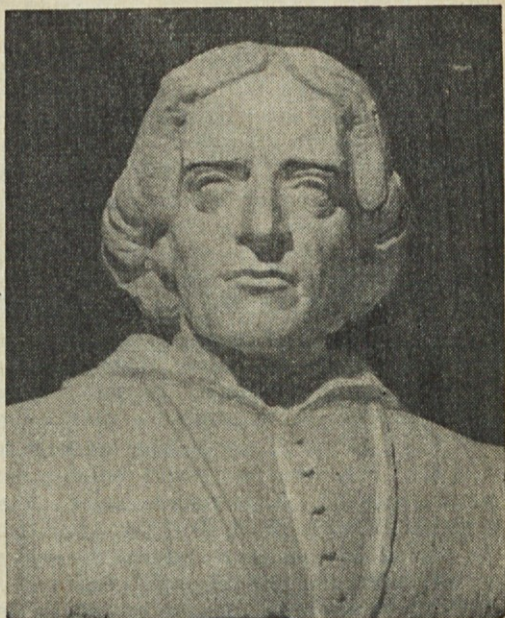
7. januarja so se v Tanganjiki spet odprle osnovne in srednje šole. Moja ima letos že štiri razrede osnovne. Učencev je 180: 45 v vsakem razredu, kar je največje število, dovoljeno po šolskih predpisih.

Naši prijatelji „Kristusove Cerkve“, o katerih sem Vam že poročal, pripravljajo velikanske načrte. Veličastno bolnišnico, sirotišče, šole in druge ustanove; poglavitna dela, ki naj se skoro uresničijo. Evropski zdravnik je že prišel, čeprav se od bolnišnice ne vidijo niti temelji. Samo za zdravniške potrebščine so zbrali 120.000 šilingov, to je 10 milijonov italijanskih lir, pa še 17,000.000 lir za začetek — za zdravila. Na moje polje fižola in lešnikov ne pada ta... dež. Naj Gospod Vas in mene blagoslovi vsaj z dežjem svojih milosti in nebeških darov.

NAŠ BARAGA

DRAGOCENE VESTI IZ MARQUETTA O BARAGOV ZADEVI

"THE BARAGA BULLETIN"

Marčna številka „Baragovega glasnika“ (The Baraga Bulletin, št. 2, 17. letnik) prinaša na uvodnem mestu fotografijo msgr. Thomasa L. Noa, ki je od l. 1947 škof v Marquettu, in s tega mesta poganja zadevo Baragove beatifikacije. Po vrnitvi z vatikanskega cerkvenega zbora ga je urednik Baragovega glasnika prosil za razgovor. Po uradnih pozdravih je pogovor potekel takole:

U(rednik č. g. Carmody): „Ali ste pri vseh opravilih na koncilu mogli kaj povedeti o Baragovi zadevi?“

Š(kof): „Skupaj z msgr. Zrydom sva prišla do važnih podatkov. Zdi se, da sva opravila lepo delo.“

U.: „Ali nam ne bi o tem kaj povedali?“

Š.: „Prav. Razume se, da sem večkrat govoril z nekaterimi gospodi, ki so zaposleni z Baragovo zadevo. Največji korak naprej pa smo napravili po mojem mnenju s tem, da se nam je posrečilo pridobiti nekega konzistorialnega odvetnika, da za nas pripravi pravno plat postopka.“

U.: „Konzistorialni odvetnik?“

Š.: „Da, zelo izobražen in izkušen strokovnjak v kanonskem pravu, svetovalec sv. Kongregacije obredov, to je — kongregacije, ki vodi beatifikacijske postopke.“

U.: „Kdo je ta strokovnjak, Prevzvišeni?“

Š.: „Giovanni Battista Ferrata, ali uradno: Grand 'Ufficiale Dottore Giovanni Battista Ferrata.“

U.: „Ali č. g. Ferrata...“

Š.: „Ne č. g. Ferrata. Je laik. Medtem ko so v Rimu strokovnjaki v kanonskem pravu zelo pogosto duhovniki, je že precej od tega, kar so se mnogi sposobni laiki izpopolnili v cerkvenem pravu in dobili mesta v upravi cerkvenih zadev. Precejšen del teh laičnih pravnikov deluje na višjih vatikanskih sodiščih. Eden izmed teh izkušenih uradnikov je Ferrata.“

U.: „Ali ima dr. Ferrata dosti izkušenj v beatifikacijskih postopkih?“

Š.: „Sodeloval je v številnih postopkih, tudi v nekaterih od zadnjih. Dne 5. decembra smo prisostvovali ceremoniji, ki se je tikala proglasitve treh novih svetnikov. Tedaj smo videli dr. Ferrata v uradni obleki skupaj s kardinali in sv. očetom. Za nas je bil to zelo spodbuden pogled.“

U.: „Ali deli Ferrata z nami nade glede Baragove zadeve?“

Š.: „Je zelo navdušen. Msgr. Szoka in jaz sva se z njim večkrat dobila. Posebno me je razveselilo, ko sem ugotovil, da je po prejšnjih razgovorih z msgr. Zrydom dobro poučen o zadevi škofa Baraga.“

U.: „Ali je že dal kakšne nasvete, da se po njih ravnamo?“

Š.: „Predvsem je potrdil veliko stvari, ki jih že poznamo. Tako nam je n. pr. povedal, da je proces naloga škofa tiste škofije, v kateri je božji služabnik živel in umrl. Škof mora voditi prve postopke v zadevi kanonizacije.“

U.: „Kako pa je z osebjem, ki dela za Baragovo zadevo?“

Š.: „Ferrata je priporočil, naj naši škofijski svétniki delajo skupno kot postulator postopka. To bi omogočilo msgr. Zrydu, da kot priča vporabi svoje obširno znanje o Baragu. Drugi korak naj bi bil vpostavitve formalnega rabsodišča, ki naj presoja spise, življenje in kreposti škofa Baraga. Tako bi bilo v skladu s predpisi kanonskega prava.“

U.: „Kako nam bo pri vsem tem mogel pomagati naš konzistorialni odvetnik?“

Š.: „Pri vsakem koraku na poti nas bo usmerjeval. Na prošnjo svetnikov bo, na primer, sestavil seznam (Articuli), v katerem bodo kratke, a daljnosežne trditve o Baragi, podprte z dokumenti ali pričami. Nato bomo ta seznam predložili rabsodišču v presojo.“

U.: „Menite, da razpolagamo s to potrebno dokumentacijo?“

Š.: „Da. Sodim, da je praktično vse zbrano v arhivu Baragove zveze tu v Marquettu; seveda je naša velika naloga, da to smiselno uredimo.“

U.: „Kar je že v teku.“

Š.: „Res je in vesel sem, da je tako. Predvsem nam je na razpolago dragocena pomoč g. Jožefa Gregoriča iz Chicaga. G. Gregorič razpolaga z neomejenim gradivom o Baragi. Dejansko je vso svojo zrelo dobo posvetil študiju Barage. Bil je tudi v zvezi z dr. Fr. Jakličem, drugim odličnim raziskovalcem Barage. Ob strani nam stoji tudi msgr. Maksimilijan Jezernik, vice-rektor univerze Propagande Fide, s katerim sva se dobila v Rimu. Zdaj

Imamo po prijaznosti oo. frančiškanov v Marquettu p. Alarika Wolfa, ki bo stalno zaposlen v našem oddelku za Barago, da zbira in uredi dokumente o zadevi. Z zadovoljstvom lahko povem, da so vsi ti raziskovalci v medsebojni zvezi. Naša stvar kaže zelo rožnato lice.“

U.: „*Bi nam povedali kaj o pričah in o dokumentih?*“

Š.: „Razume se, da so ljudje, ki so Barago poznali in sodelovali z njim, mrtvi. Imamo po verodostojne priče, ki so se s takimi ljudmi nadrobno razgovarjali. Tako je jezuit Pavel Prud'homme iz Saulta govoril z možem, ki je Barago dobro poznal. Hranimo zabeleženih še več takih primerov, potrjenih z zapriseženim pričevanjem. Te posredne priče se imenujejo 'ex auditu de victimibus' — tisti, ki so pričevanje slišali od očividcev.“

U.: „*Se dá zdaj storiti še kaj drugega, Prevzvišeni?*“

Š.: „Da, moliti. Vsi — duhovniki, redovniki in verniki — moramo moliti za Baragovo zadevo. Moremo tudi zasebne molitve darovati škofu Baragi. Molitev je izredno važen del vse te zadeve.“

U.: „*Ali bi še kaj dodali, Prevzvišeni?*“

Š.: „Želel bi glede molitve k Baragi povedati še nekaj drugega. Škofija je stara že nad 100 let. V tej dobi smo bili blagoslovljeni s pomočjo in navdihnjenjem redovnic iz dvanajstih osrednjih hiš po Združenih državah. Več sto deklet iz naše škofije je vstopilo v te različne redove. Marquettski škofje so vedno upali, da bodo po požrtvovalni pomoči teh redov prišli do lastne osrednje hiše v škofiji. Škof Baraga je nekaj takega poskusil l. 1853 z uršulinkami v Sault Ste. Marie. Žalibog se ta ustanova ni obdržala. Zdaj pa stajimo pred uresničenjem naših nad in molitev.“

U.: „*Kako je prišlo do tega?*“

Š.: „Kot veste, imamo že osrednjo hišo zaprtih redovnic na Iron Mountain. Priporočal pa sem se več let vernim dušam in škofu Baragi, da bi v naši škofiji dobili osrednjo hišo aktivnih redovnic. Na način, ki se zdi odgovor na moje molitve, so sestre sv. Pavla Chartreškega izjavile, da bi zelo rade prišle v našo škofijo, se tu za stalno naselile in postavile osrednjo hišo.“

U.: „*Sestre sv. Pavla Chartreškega?*“

Š.: „To je mednarodna kongregacija, ustanovljena v Franciji proti koncu 17. stoletja. Poleg samostanov v Franciji so ustanovile številne misijone v bivših francoskih kolonijah, kjer izvrstno uspevajo. Sestre delujejo tudi v Kanadi, na Filipinih in v nekaterih evropskih državah.“

U.: „*Te sestre bodo torej prišle v našo škofijo?*“

Š.: „Vse razloge imamo, da tako mislimo. Nameraval sem ob zadnjem bivanju v Evropi obiskati Francijo, pa sem v Rimu zvedel, da je vrhovna prednica teh sester prišla tja in dan pred mano. Pomenil sem se s častito materjo, ki mi je razodela, da žele sestre sv. Pavla postaviti osrednjo hišo v naši škofiji s sedežem v Domu svete Družine. Dekleta iz škofije, ki bi hotele stopiti v ta red, bodo izvežbane za delo v marquettski škofiji. Ta dejstva pripisujem posredovanju vernih duš in škofa Barage.“

* * *

Prispevek J. Fitzpatricka „*Zmeda v L'Ansu*“ se s 3. nadaljevanjem v tej številki zaključí. Priobčeno je obširno Baragovo pismo, v katerem pravno izobraženi misijonar protestira proti temu, da njegova šola ni deležna vladine

pomoči, kot je bila v pogodbi z Indijanci zagotovljena. Okrožnica nadzornika za indijanske zadeve Stuarta, ki je dovoljevala pomoč le najstarejši krščanski postojanki v vsakem kraju (in je za L'Ans priznavala pomoč le metodistom), po Baragovem mnenju za njegov primer ne more veljati, zato ker je prišla v L'Ans po Baragovem prihodu tja. Razen tega je okrožnica v nasprotju s svobodo veroizpovedi, kot jo jamči ustava. Ironično piše: „To (da se po ustanovitvi enega misijona ali šole ne dopušča delovanje druge veroizpovedi), gospod, je v resnici nova postava v Združenih državah, ki se ponašajo s svobodo vere in vesti... Svoj misijon in šolo sem ustanovil prejšnjo jesen, ko je bila verska svoboda še v polni veljavi.“ Ve, da je nadzornik prejel več lažnih poročil o položaju in trdi, da se v metodistične zadeve že prej ni vmešaval. Prišel je pač na povabilo Indijancev, ki niso hoteli metodističnega misijona, pač pa so hoteli sprejeti „francosko vero“. Poziva Stuarta, naj osebno izpraša te Indijance, če so kdaj želeli postati metodisti. Nekaj Indijancev in meščancev je iz metodističnega misijona prestopilo v katoliškega, to pa po želji svojega mladega poglavarja. Baraga odločno protestira proti temu, da vlada odreka Indijancem pravice, ki jih je v pogodbi obljubila. Teh pravic morajo biti deležni vsi Čipevci brez razlike vere. V pripisu izrazi Baraga svoj vtis, da je okrožnica izšla prav zaradi njegovega prihoda v L'Ans, ki Stuartu ni pogodu. „To moje mnenje je lahko zmotno. Če je, Vas prosim, da mi oprostite.“

H koncu poletja je postal Baraga potr. Prosil je detroitskega škofa Lefevra, naj pošlje Indijancem krompir, da ga posade; vladni pooblaščenči jim ga namreč niso hoteli izročiti. S šolskim poukom je nadaljeval in ustanovil med Indijanci treznostni krožek. Konec leta je Stuart le naročil državnim obrtnikom, naj pomagajo tudi katoliškim Indijancem. Istočasno so se razmere med obema misijonoma s prihodom pastora J. Piterela izboljšale.

Indijanci so stalno prehajali iz metodističnega misijona v Baragovega. Vladni nadzornik je l. 1845 naštel v metodistični šoli 20, v katoliški pa 65 otrok. Državni obrtniki so se med seboj sprli in neprestano pošiljali pritožbe novemu nadzorniku za indijanske zadeve Williamu Richmondu. Tudi Indijanci so se pritoževali. Ker so Indijanci, po večini vsi meščanci, že bili v katoliškem misijonu, bi gotovo tja morali dobiti državne obrtnike, čemur pa so se metodisti vztrajno upirali.

A še l. 1848 ni katoliški misijon prejel niti denarja za šolo niti obrtnikov. Da je to krivično, so začeli uvidevati tudi uradniki v državnem oddelku za indijanske zadeve. Prišlo je do preiskave, nakar je Richmond 8. decembra 1848 sporočil v Washington, da je delovanje katoliškega misijona izredno koristno. „Delo g. Barage med Čipevci Zgornjega jezera in njegova požrtvovalnost, s katero se trudi za izboljšanje njihovega položaja, sta pritegnila pozornost in vzbudila pohvalo vseh, ki so bili priča uspehov...“ Zato priporoča, da se vladna pomoč podeli tudi temu misijonu. Priporočilo podpre še s tem odstavkom: „V vsem službenem delovanju še nisem našel Indijancev, pri katerih bi se bolj pokazal napredek v civilizaciji ali vzgoji, v poljedelstvu in mehaničnih spretnostih, kot pri Čipevcih, ki jih oskrbujejo katoliški misijonarji in učitelji v L'Ansu. Že zgolj pravičnost terja, da se njih večina podpre s podporami za vzgojno delo.“

Niti to sijajno priporočilo ni premaknilo washingtonskega urada. Aprila 1849, malo pred svojo predstavitevjo je Richmond spet podrezal v Washington.

Razen tega je Baragi obljubil, da bo zadevo podprl pri svojem nasledniku. To je bil neki Charles Babcock. Baraga mu je z velikim upanjem takoj pisal, pa dobil birokratsko prazen odgovor. Tako je šlo še več let sem in tja. Šele mnogo kasneje so misijonski napor ob Zgornjem jezeru prejeli nekaj pogodbeno zagotovljenih vladnih prispevkov.

* * *

Prihodnja ameriška svetnika. Iz Vatikana prihaja novica, da je Janez XXIII. potrdil pristnost čudežev, ki so se zgodili po posredovanju dveh ameriških svetniških kandidatov, matere Elizabete Bayley Seton in škofa Ivana Nepomuka Neumanna. Priprošnji tega škofa je pripisati nenadno in popolno ozdravljenje deklice Eve Benassi, ki je imela silno hudo vnetje trebušne mreene. (Čudež se je zgodil v Sassuolo v Italiji l. 1923). Drugi čudež je bilo popolno ozdravljenje mladeniča J. Kenta Lenahana v Bryn Mawr (Pennsilvanija) l. 1949. Imel je razbito lobanjo, mnoge zelo hude zlome hrbtenice in drugih delov telesa, pa še poškodbe na pljučih.

Ivan Nepomuk Neumann, četrti filadelfijski škof, se je rodil 28. marca 1811 na Češkem (Prahatic?). Vstopil je v redemptoristovsko semenišče v Budjeovicah in je končal študije v Pragi. L. 1836 se je ponudil filadelfijskemu škofu. Najprej je bil posvečen v New Yorku, l. 1840 je bil sprejet med redemptoriste in neutrudno deloval v Baltimoru, New Yorku, Filadelfiji in Rochesteru. Že l. 1846 je postal provincial, 6 let kasneje pa škof. Zaradi gorečnosti, prijaznosti in preprostosti je bil zelo priljubljen. Umrl je v Filadelfiji l. 1860. L. 1884 se je začel proces za kanonizacijo. Pokojni papež Janez XXIII. je javil, da bo proglašen za svetnika 23. junija letos.

Zanimivo je, da so na Neumannovo odločitev za misijonsko delo v Severni Ameriki vplivala Baragova pisma od tam, ki jih je seminarist Neumann vneto prebiral. Sam je zabeležil v dnevniku: „V drugem letu bogoslovja sem začel brati poročila Leopoldove družbe. Pisma preč. g. Barage in drugih nemških misijonarjev v Severni Ameriki so me očarala.“ Baraga, na katerega je na Dunaju vplival redemptorist sv. Klemen Hofbauer, je torej kasneje vplival na redemptorističnega bogoslovca Neumanna. Tako si svetniški ljudje drug drugemu pomagajo na poti dobrote.

Med Baragrami čitamo, da se o. Francis Litz, vice-postulator Neumannove zadeve, zanima za ta Baragov vpliv na češko-ameriškega svetniškega kandidata, in je v dopisovanju z Baragovo zvezo.

Trije Baragovi predmeti. V zbirko Baragove zveze so pred kratkim prišli trije predmeti, ki jih je Baraga vporabljal: rimski obrednik (Baragu je služil v zadnjih letih; na prvem listu nosi njegov podpis), posodica za sveto olje in odeja. Obrednik vidimo na fotografiji na 2. strani, ko ga v rokah drži vodja obredov škofa Noa.

Nov sodelavec za Baragovo zadevo. Na zadnji strani je fotografiran mladi frančiškan o. Alarik Wolf. Red ga je določil, da se posveti zbiranju gradiva, potrebnega za Baragovo beatifikacijo. Pred prihodom v Marquette je o. Wolf obiskal inž. Gregoriča v Chicagu.

Novo mesto msgr. Zryda. Msgr. Joseph L. Zryd, postulator v Baragovi zadevi in prejšnji generalni vikar marquetteške škofije, je bil imenovan za svetnika Kongregacije za širjenje vere v Rimu.

Po Baragovih sledovih. Tak je naslov vtisov in razmišljanj, ki so se pri popotovanju skozi pokrajine Baragovega misijonskega delovanja porajale v msgr. Gerald F. Mahonu. To je učeni župnik pri sv. Frančišku Ksaveriju v Merrilu v Wisconsinu. Raziskovanje jezuitskega delovanja in mučeništva v teh pokrajinah ga je privedlo do Barage, ki je tam živel za jezuiti. — Sredi besedila je postavljena fotografija Baragovega križa ob Križevi reki (Cross River).

Ostane še nekaj drobnosti: Fotografija plošče, ki jo je Zgodovinska komisija vzdala v zalivu Kewcenaw (Michigan). Napis govori o dolgi in bogati zgodovini tega kraja. Tu blizu je prežimel jezuitski misijonar o. Mé-nard l. 1660/61. Tu (v L'Ansu) je o. Baraga l. 1843 postavil svoj misijon in postal prijatelj z metodističnim pastorjem Pitezalom. V zgodnji dobi so dajale gospodarsko podlago zalivu živalske kože in ribolov. V 8. desetletju 19. stoletja so posekali tamkajšnje gozdove; središči tega izkoriščanja sta bila kraja Baraga in Pequaming.

Dva izpiska iz Barage: eden opisuje prihod na Bobrov otok l. 1832, drugi se Bogu zahvaljuje, da ga je pozval v te prostrane pokrajine, kjer je še toliko poganov, pa tako malo duhovnikov.

Baragov glasnik je začel priobčevati zahvalna pisma Baragu za razna uslišanja.

„ZDRAVA MARIJA, MILOSTI POLNA“

ZDRAVA, MARIJA, MILOSTI POLNA. S sodelavci zbral, prevedel in priredil Dr. FILIP ŽAKELJ. Opreмили Mazi, B. Rebozov, F. Bergant, Izdala in založila Marijina kongregacija slovenskih bogoslovcev v Adrogeju (Argentina). Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Izšlo letos z letnico 1960. 1246 strani.

Postanek, vsebino in namen te izredne knjige je pojasnil dr. Žakelj sam v uvodnih besedah: „Iz hvaležne ljubezni do Matere lepe ljubezni je nastal tale *marijanski molitveni priročnik*, v katerem je zbrano kolikor mogoče mnogo tega, kar vesoljna Cerkev in posebej slovenski narod molita in pojeta v čast nebeški Materi in Kraljici... Molitvenik hoče vsaj skromno pomagati, da bi Marijo vsi Slovenci in Slovenke, doma in v zamejstvu in po vsem svetu razkropljeni, še bolj častili, se ji v vseh zadevah priporočali, jo vedno bolj ljubili, bolj krepostno živeli... Naj... pomaga... rešiti mnogo ljudi, ki so v nevarnosti, da se pogube!“ (Str. 8, 9, 10).

Poglavitni deli so: Maše v čast bl. Devici Mariji (325 strani), opis in zgodovina naših božjih peti s primerno molitvijo za vsako (270 strani), male dnevnice bl. D. M. (136 str.), Marijine pesmi (110 str.) in razne pobožnosti k Devici Mariji z odpustki (100 str.).

To poročilo v „Katoliških misijonih“ naj razbere, kje se v tem obilnem gradivu naravnost predstavljajo misijonske misli. Pri tem se zavedamo, da je vsaka obogatitev duhovnega življenja že tudi pomoč za rast misijonskega duha. Kako naj poglobitev pobožnosti do Marije, kraljice apostolov, ne ojači misijonske gorečnosti? Kdaj je živel kakšen vnet Marijin častilec, ki bi mu

zveličanje poganov bilo postranska stvar? Kje je deloval katoliški misijonar, ki ne bi bil tudi poslušen učenec Matere božje? In ali je mogoče, da ne bi katera koli pobožnost do Marije na nek način bila v blagoslov tudi misijonskemu delu?

MISIJONI

Vendar nam gre tu za neposredne izraze misijonskih misli. Gotovo vključujejo misijonske namene take molitve, kot so n. pr. Dnevno darovanje apostolstva molitve (str. 26/7) ali molitev sv. Alfonza Liguorskega za petek („O Gospa moja, ko bi te vsi poznali in ljubili, kakor zazlužiš!“, str. 41). Še bolj izraziti so odlomki iz Pobožnih prošenj k presv. deviški Materi božji, brez izvirnega greha spočeti (n. pr. iz psalma 137: „Naj te hvalijo vsi rodovi in jeziki, zakaj rešenje se je po tebi vrnilo k nam“, str. 87), prav tako razni odlomki iz psalmov v malih dnevnicah (ps. 95: „Pripovedujte o njegovi slavi med pogani, o njegovih čudovitih delih med vsemi ljudstvi... Priznavajte Gospoda, vse družine narodov... oznanjajte med pogani: Gospod že kraljuje“, str. 112 — Ps. 96: „Sram postaja vse, ki časte kipe in se bahajo z maliki; pred njim padajo v prah vsi bogovi.“; 113. Dalje: ps. 97, 99, 116; Zaharijev in Simeonov slavošpev, str. 127 in 161).

Med mašnimi besedili so misijonska n. pr. evangelij na svečnico (Lk 2,32: Simeonova napoved, str. 367); nadaljevalni spev, prošnja nad darovi in po obhajilu v maši B. D. M., kraljici apostolov, str. 431/2.

Med pobožnostmi k Devici Mariji, obdarovanimi z odpustki, najdemo misijonske prošnje v naslednjih molitvah: O mati usmiljenja, pomoč kristjanov (722), Preslavna Devica (724), K tvojim presvetim nogam poklekujem (729), Devica Brezmadežna (733: „...pospeši s svojimi mogočnimi prošnjami dan, ki bo videl vsa ljudstva zbrana okoli najvišjega Pastirja.“), Presveta in brezsm. Devica Marija (735). Izrecno misijonska je — med prošnjami za razne zadeve — naslednja molitev (761/2): „O predobrotljiva Marija, pribežališče grešnikov, podpiraj naše prošnje in prosi svojega Sina, naj vsemogočni Bog vzame pokvarjenost iz src poganov, da zapuste svoje malike ter se spreobrnejo k živemu in pravemu Bogu in Gospodu — V. Naj bodo osramočeni vsi, ki molijo malike. — O. In ki se ponašajo s svojimi podobami. — Molimo. O Bog, ki hočeš, da bi se vsi ljudje zveličali in prišli k spoznanju resnice, pošlji, prosimo, delavcev na svojo žetev in daj jim, da bodo tvojo besedo oznanjevali z vso srčnostjo; naj se tvoja beseda širi in poveljuje in vsi narodi naj spoznajo tebe, edinega pravega Boga, in njega, ki si ga poslal, našega gospoda Jezusa Kristusa, tvojega Sina. Ki s teboj živi in kraljuje na vekov veke Amen. (Molitev je obdarovana z odpustom treh let, s popolnim odpustom pa, če jo moliš en mesec vsak dan). Tudi molitev v čast rožnovenski Materi božji v Pompejih (Molitev za spreobrnjenje nekatoličanov, str. 748/9) je v velikem delu misijonska. Samosvoj in poetičen je začetek: „...ti, sedeš modrosti, si postavila prestol novega usmiljenja na zemlji, nekoč poganski, da bi vse narode rešila z vencem svojih skrivnostnih rož.“, v drugem stavku navaja: „Glej, o Mati, koliko duš se vsako uro za večno pogubi! Glej, koliko milijonov Indijcev, Kitajcev in narodov iz poganskih pokrajin še ne pozna Jezusa Kristusa!“

Med molitvami, sestavljenimi za slovenska božja pota — (Menda jih je domala vse spisal dr. Žakelj prav za ta molitvenik. Izvrstna misel in izvrstno izvedena! Morda bi praktični razlogi narekovali le, da bi bile krajše.) — se molitev za Kostanjevico ob Krki posebej spomni vseh slovenskih misijonarjev (846), molitev za ljubljanske Križanke priporoči Mariji zadeve vesoljne Cerkve, torej v prvi vrsti misijonstvo (854). Podobna je prošnja v molitvi za Lesce (869). Molitev za Kurešček citira misijonske misli iz sv. Pavla (858). Misijonski je zadnji odstavek molitve za Ljubno, kjer Slovenci iz hvaležnosti za milost vere obljublajo, da bodo „...z zbujanjem misijonskih poklicev ter s posebno podporo slovenskih misijonarjev in misijonark pomagali, da bo Jezus, Luč sveta, čimprej zasvetil poganskemu svetu.“ (877). Tudi molitev za Planinsko goro na Notranjskem se v zadnjem odstavku spomni vseh misijonarjev, zlasti vseh slovenskih misijonskih delavcev (912), medtem ko molitev za Rakovnik priporoča Mariji slovenske salezijanske misijonarje (936).

V celoti misijonska pa je molitev za Lanús — Slovenska vas. V spisu te božje poti govori dr. Žakelj o naših lazaristih v Lanusu: „Slovenski misijonarji imajo namen skrbeti za versko življenje slovenskih naseljencev v Slovenski vasi, vzgajati nove misijonarje, buditi misijonsko misel med slovenskimi izseljenci ter iz zaledja podpirati slovenske misijonarje in misijonarke. Baragovo misijonišče naj bi imelo isti pomen za Slovence v tujini, kot so ga imele Groblje za misijonsko delo v domovini... Cerkev Marije Kraljice vesoljstva naj bi bila slovenska misijonska božja pot...“ (860/1). (Glej ponatis te molitve spodaj!)

ZEDINJENJE

V Posvetitvi slovenskih družin Marijinemu brezmu. Srcu iz l. 1954 je tudi prošnja za spreobrnjenje vseh nevernikov in za zedinjenje vseh krščanskih narodov (1048). Prošnjo za zedinjenje je najti tudi v že omenjeni molitvi za Planinsko goro (912). V posebni zvezi z zadevo zedinjenja sta praznika bl. D. M. vedne pomoči (23. aprila in 27. junija) in Marije Snežne (5. avgusta). Kot vzemo iz uvodnega sestavka k prvemu, so redemptoristi na 1. mednarodnem mariološkem kongresu v Rimu l. 1950 predlagali, naj se čudodelna podoba Matere božje vedne pomoči razglasi za podobo cerkvene edinosti, in pa, naj se verniki tej Materi božji posebno priporočajo za zedinjenje (446). — V baziliki Marije Snežne (ali Vélike) so opravljali slovensko bogoslužje sv. Metod in njegovi učenci (481). — Med Prošnjami za razne zadeve je posebna molitev za cerkveno edinost (O brezmadežna Devica..., 759/60. Popoln odpustek dobi, kdor to molitev skozi en mesec moli vsak dan, ali če jo zmoli na katerega koli peterih velikih Marijinih praznikov). — V to skupino lahko prištejemo tudi obširni Vzhodni slavospev deviški Bogorodici (1116–1126).

BARAGA

Sestavljalec priročnika — predsednik Južnoameriške Baragove zveze — je močno upošteval našega svetniškega misijonarja. V posebnem poglavju je združil vse molitve v čast Materi božji iz Baragovih slovenskih del

(1079 - 1099) ter jim dodal še dva prevedena odlomka (odkod?) in molitev k deviški Materi božji za Baragovo beatifikacijo (1100). Iz Baragovih knjig je vpel misli o jutranji in večerni molitvi (17, 28), o obisku sv. maše (298/9), o spovedi (572,4,5) in tri obhajilne molitve (596 i. d.). Tudi v Križev pot z Marijo (635 - 660) je vzel nekatere Baragove misli iz Dušne paše. — Ob Marijinem prazniku na 22. avgusta govori o Baragi — častilcu Marijinega Srca, ki je v svojem grbu imel Marijino prebodeno Srce in ki je v svoji misijonski škofiji ustanavljal bratovščino Marijinega brez. Srca (499). — V delu posvečenem božjim potom je kratek navedek iz Baraga v molitvi za Tri Fare (1038), kjer je Baraga kot metliški kaplan obiskoval srednjo cerkev. — Molitev za Lanús se večkrat poveže z Barago (861 - 3). Prošnje za njegovo beatifikacijo so vključene v molitev za Lemont (867; v uvodu se opisuje delo tega sev. ameriškega središča Slovencev za Barago) in za Toronto (989 - 90). — V prvi molitvi na kateri koli božji poti se omenja veliki prispevek Dušne paše k češčenju Marije med Slovenci (1038).

* * *

Želimo ne le, da bi „Zdrava Marija, milosti polna“ bogatila duhovnike, redovnike, bogoslovce in člane apostolskih družb, temveč tudi da bi po družinskih knjižnicah postala sosedka Sv. pisma in misala in da bi našla pot do postojank naših misijonarjev po vsem svetu.

A. G.

LANUS — SLOVENSKA VAS

(*Molitev iz molitvenika „Zdrava Marija, milosti polna!“*)

O Marija, prečista Devica in Mati božja, popolnoma brezmadežna Kraljica nebes in zemlje in milosti polna (Lk 1,28) ne samo zase, marveč tudi za nas in za ves svet, pristrčno te pozdravljamo z božjim služabnikom škofom Friderikom Barago, ki te je doma in v misijonih neizmerno ljubil in častil ter ti gradil misijonske cerkvice. Ponižno te, o Brezmadežna, počastimo s tvojo sveto ljubljeno Katarino Labouré. Radi bi se ti poklonili z vsemi svetimi apostoli in misijonarji, ki so po vsem svetu sejali seme božje besede ter zaupali, da boš kot zakladničarka, upraviteljica, srednica in razdeljevalka vseh milosti izprosila pri svojem Sinu, Odrešeniku sveta in Kralju vesoljstva, temu semenu bohotno rast in najobilnejši sad. Slavimo te z vsemi, ki te na tem svetu ljubijo, zaupajo vate ter z vsemi močmi širijo Kristusovo slavo in tvojo čast. Svoje skromno hvalo združujemo s hvalnicami, ki ti jih pojejo v nebesih vsi zveličani in vsi angelski zbori.

Tvoj božji Sin nas je učil, da je le eno potrebno (pr. Lk 10,42). Božji služabnik škof Friderik Baraga je prejel po tvoji priprošnji od Jezusa milost, da je to Gospodovo misel globoko doumel ter neprestano skrbel za posvečenje svoje duše ter naravnost gorel za zveličanje duš. Prosimo te, da bi še mi ter vsi naši slovenski bratje in sestre doma, v zamejstvu in v tujini vedno skrbeli za to eno potrebno: za zveličanje svoje duše, zvesto služili tebi, svoji nebeški Materi in Kraljici slovenskega naroda, in po tebi tvojemu preljubemu Sinu, Gospodu Jezusu Kristusu. Sprejmi našo popolno posvetitev. Ti bodi Kraljica naših src. Po tvojem brezmadežnem Srcu pa

se popolnoma posvetimo presvetemu Srcu Gospoda Jezusa Kristusa Kralja. Preljubezniva Mati in vzvišena Kraljica sveta, vlij pa nam v srce tudi posebno ljubezen do vseh, ki še sedé v temi in smrtni senci (pr. 9,2; Mt 4,16; Lk 1,79) verskih zmot in grešnih zablod. O prečista Mati Zveličarjeva, ti sama si slišala, da je starček Simeon ob darovanju v templju tvoje božje dete imenoval luč v razsvetljenje poganov (Lk 2,32). Pa tudi tvoj Sin sam je govoril: „Jaz sem luč sveta“ (Jn 8,12). Dosezi s svojo vse-mogočno priprošnjo kot srednica vseh milosti, da bodo tolikeri milijoni nesrečnih poganov skoraj zagledali veliko luč odrešenja (pr. Iz 9,2; Mt 4,16). Razširi naše srce, da bomo v svojih molitvah bolj apostolski; v nemaj v nas misijonski plamen, da se bomo za misijone zanimali in radi za misijonsko delo sv. Cerkve veliko žrtvovali. Zbudi med našim narodom mnogo misijonskih poklicev in daj, da bodo naši misijonarji in misijonarke s podobno vnemo goreli za zveličanje duš, kakor je gorelo srce božjega služabnika škofa Friderika Barage. Izprosi kot preusmiljena srednica vseh milosti misijonskim pokrajinam mnogo domačih škofov in duhovnikov, da bodo kot domačini laže odpirali srca svojih bratov in sester vplivu božje milosti. O Marija, Kraljica nebes in zemlje, ozri se z vsem materinskim usmiljenjem na uboge pogane in stori s svojo mogočno priprošnjo, da se bo že skoraj uresničila velika Izaijeva napoved, ki jo je Bog govoril o tvojem ljubljenum Sinu: „Napravil te bom za luč narodom, da bo moje zveličanje prišlo prav do krajev zemlje“ (Iz 49,6). Amen.

Z misijona s. Marjete Mrhar na Madagaskarju; Otroci hodiijo po vodo za gradnjo župne cerkve in jo prenašajo v lesenih ceveh...

naši misijonarji pišejo...

AFRIKA

V severni Rodeziji deluje na misijonu Kapoche slovenski jezuit RADKO RUDEŽ, od katerega imamo kar tri pisma iz zadnjega časa, v času od marca do maja letošnjega leta:

„Pred seboj imam decembersko številko 'Katoliških misijonov'. V njej berem: 'Ob obiskovanju drugih misijonov človek marsikaj pridobi za svoje lastno delo' (iz pisma misijonarja Rebola). To smemo reči tudi o vsakem 'obisku' 'Katoliških misijonov' slovenskim misijonarjem. Zlasti velja to meni. Ze peto leto sem sam na od misijonskega središča Lusaka najbolj oddaljenem misijonu in imam le redkokdaj priliko, da koga obiščem. Zato o delovanju sobratov le bolj malo vem. A to, kar vem, rad povem.

Centralna provinca Severne Rodezije je zaupana poljskim jezuitom. Glavno mesto province je Lusaka, ki je tudi središče misijona. Radi znanih razmer v domovini pa misijonarji že skoraj 30 let niso prejeli pomoči od tam. V zadnjih letih je prišlo nekaj patrov, ki so bili preživeli Dachau.

Vsak teden grem po pošto v sosednji misijon Katondwe, kjer delujeta dva patera, en brat in štiri sestre. Tam je pač več življenja in se lahko malo pogovorim.

V mojem delokrogu imam 32 vasi in zanje štiri šole. Do ene teh šol od decembra naprej sploh ne morem; leži ob Zambezi, ki je poplavljen okoli, da ni mogoče blizu. Zadnji dež pred desetimi dnevi je poleg tega še odnesel most, na poti do več podružnic, tako da zdaj z avtom ne morem več do njih ob nedeljah, ko sem navadno triniral.

Lani sem podelil 230 krstov, smrti sem zabeležil 34, poroke samo tri (!), razdelil pa 10.583 obhajil. Kot vidite, je tu cerkvenih porok silno malo in predstavljajo velik problem za misijon. Smo še precej daleč od polnokrvnega krščanskega življenja...

Verouk po šolah poučujejo učitelji. Škof želi, da je tako in da se misijonarji ne vežejo s šolskim delom, da imajo več časa in možnosti za drugo. Seveda me včasih mika, da bi marsikje sam učil verouk, kajti vidim, da učitelji to bolj slabo opravljajo. Kolikokrat na letim na otroke iz šole, ki niti očenaša ne znajo prav zmoliti...

Sedaj je deževna doba, a že pri kraju. Dež je letos prihajal redno, tako da ni bilo treba moliti zanj, morda ga je bilo kar preveč, kajti mnogim je odplaval lep del letine. Vasi so prazne, ker so vsi ljudje na polju, kar bo trajalo do avgusta. In to je morda največja težava za misijonsko delo v deželi: Ne dobiš zlepa ljudi skupaj. Kadar pa se zberejo, je za kake veselice, kjer je popivanje v navadi, tako da ni mesto za kak resen pogovor. So pa zelo vljudni in ti obljubijo vse. Kako si želim večkrat debate, da bi se pojmi razčistili, a do debate jih ne spravim, ker bi bilo po njihovem nevljudno debatirati z menoj...

Moj misijon Kapoche leži dve miljii od glavne ceste, sredi goščave. Zemlja je slana in težka za obdelovanje ter nič radodarna. Zato so mi že od prvega dne dopovedovali, da se ne da kaj prida saditi. Pa sem kljub temu lani poskusil in zaenkrat se je lepo prijelo in raste. Zato sem letos posadil kakih 300 sadnih dreves, da se rešim goščave in z njo kač ter drugega mrčesa, pa tudi, da malo polepšam okolico, in še da pridelam kaj sadja. Vsaj nekaj sem že dosegel: Šola je šla za mojim zgledom in je posadila 200 do 300 drevesc.

Pri vsakdanji sveti maši na misijonu imam vse učence petega in šestega razreda, ki večinoma prejmejo sveto obhajilo. Prisostvujejo liturgično, se pravi, da odgovarjajo duhovniku vsi v latinščini. Zanimivo je, da že nekaj nedelj sem vsa cerkev potegne za njimi in je res lepo maševati, ko ti vsa verna občina lepo odgovarja. In jasno ter popolno izgovarjajo! Vsak dan imam pa

kratko duhovno branje ali nagovor na vse udeležence. Tako skušam potom službe božje poživeti versko mišljenje in življenje. A uspehov si ne nadejam v nekaj letih. Zadovoljen sem, da sejem, pa četudi bo šele kak naslednik žel. Bog daj, da bi misijon kmalu dobil pomočnika.

Na štirih podružnicah, kjer zdaj mašujem kar v sobi, bi rad zgradil vsaj skromne kapele. A ljudje za enkrat ne morejo nič prispevati. Saj so pa res zelo revni in potrebni, prav tako pa tudi misijon. Moti pa ljudi to, ker ima misijonar — avto, pa mislijo, da imam tudi dosti denarja. Ironija! Misijonar in misijon sta zato, ker je na misijonu potreben avto, še bolj revna. Avto stane, a brez avta ne bi mogel sam nič opraviti na tem velikem področju. Naši ljudje tukaj so bolj malo razgledani, ker so tako daleč od mesta. In pa: poglavarja imajo takega, da se nič ne trudi za napredek, ki ga ni zmožen, ker se vdaja pijači. Belci ga ne morejo odstaviti, ker bi Afrikanci iz tega napravili politični škandal.

Politično smo tu v obeh Rodezijah še v precejšnji negotovosti. Belci, ki jih je 320.000, ne morejo kar tako vse prepustiti črncem, kateri pa spet hočejo prevzeti absolutno oblast in belim niti enakopravnosti ne privoščijo, ampak jih hočejo imeti bolj kot podrejene. Kaj se bo iz tega skuhalo, nihče ne ve.“

Z misijona Chozi v Tanganjiki je pisal beneški Slovenec o. EMIL ČUK poleg članka, ki ga objavljam na drugem mestu te številke, našemu uredništvu pismo, v katerem se zahvaljuje Misijonskemu krožku pri župnici Marije Pomagaj v Torontu in g. Lojzetu Ambrožiču za lepo denarno pošiljko in svete maše. Misijonar nam zagotavlja, da bo v zahvalo še pomnožil svoje molitve za vse dobrotnike. Na našo prošnjo, da bi nam poslal kako fotografijo iz svojega delokroga, odgovarja, da mu to na žalost ni mogoče, tajti v okolici ni fotografa, sam pa tudi nima fotografskega aparata. Pravi, da upa na kakega dobrotnika, ki mu preskrbi tudi to stvarco, tako koristno za misijonsko propagando... Vesel je, da bo zdaj končno mogel dokončati tudi bivališče

zase; v treh letih delovanja v tem kraju je najprej mislil na druge in jim postavil šole in bivališča za učitelje, pa cerkev, zdaj pa bo tudi sam dobil primerno bivališče, ki je potrebno zlasti za ohranitev zdravja.

Iz Južne Afrike se je oglasil ge. Anici Tushar v USA misijonar o. ALBIN Kladnik F. S. C..

„Upam, da niste hudi name, ker sem tako počasen za pisanje. Sem res zelo zaposlen. Moja misijonska župnija je zelo razsežna. Od enega konca do drugega meri 180 milj. Potovanje mi zato vzame mnogo časa.

Nova cerkev tu na glavni postaji je do strehe zgrajena. To bo prav za vašo župno cerkev. Posvečena bo v čast svetih Ani. Zakaj tej svetnici? Zamorske žene, katoličanke imajo bratovščino sv. Ane, v škofiji pa še ni nobene cerkve, ki bi bila posvečena sv. Ani, in zato sem mislil, da naj bi bila ta naša cerkev romarska za naše črne žene, ki bi se zatekale k svoji zavetnici sv. Ani za pomoč. Misijonska postaja Belfast leži skoraj sredi škofije in vodijo do nje lepe ceste in tudi vlak.

Upam, da je to zadnja cerkev, ki jo gradim, saj je že peta. Sem se kar nekam oplasil. Ne radi dela kot takega, ampak radi skrbi, kako bom zvozil v gmotnem pogledu. Prva cerkev, če se spomnite, je bila ona v Carolini, posvečena Srcu Jezusovemu. Druga Svetega Križa v Machadadurpu, tretja Matere božje v Watervalboven, četrta sv. Pija X. in sedaj ta sv. Ane. Z veseljem Vam lahko zagotovim, da vse te cerkvice odlično služijo svojemu namenu. Odkar so postavljene in se v njih vrši redna služba božja, se mnogo več zamorcev pripravlja na sveti krst. V zadnjih šestih mesecih sem jih krstil nad 90. Pripravljala se jih pa še mnogo več.“

P. Kladnika sobrat, misijonski brat VALENTIN POZNIČ, ki že kakih 30 let deluje na misijonski postaji Glen-Cowie, menda od njenih prvih početkov, nam marca meseca sporoča sledečo važno novico:

„Pred nekaj dnevi sem prejel knjigo 'Slomšek', za katero se Vam najlepše zahvalim. Iz Trsta so mi pa Marijine

družbenice poslane Mohorjevke. Tako imam vedno kaj domačega branja, kar me zelo veseli zlasti zdaj, ko sem edini Slovenec na tej postaji, kajti pater BRATINA ni več tu. Prevzel je v vodstvo postajo Burgerdorf, kjer ima veliko dela, kajti področje je zelo obsežno z številnimi podružnicami s šolami, ki obenem služijo za cerkve.

Na našem misijonu delamo lepo mirno kot po navadi, čeprav je že določeno, da bodo tudi to področje proglasili za izključno domačinsko ozemlje, ki naj bi prevzeli vodstvo, in se ne vidi jasno, v koliko bomo mogli beli misijonarji med domačini v tem primeru nadaljevati z delovanjem.“

Sredi lanskega leta je pisala uredništvu lista s. TEREZIJA ALOJZIJA ŠTEH, ki sporoča svojo premestitev:

„Po dolgem času se Vam spet oglašam in Vas obveščam, da sem bila premeščena na misijon Koelenhof blizu mesta Captowna. Leži v lepi okolici, a med zelo ubožnimi domačini. Zelo sem vesela, da morem med njimi delati, saj so tako zatirani od Evropejcev oziroma od bele rase. Misijon obstoji že nekaj let, a se le počasi razvija. Oskrbujemo 4 šole, v katerih je največ protestantskih otrok. Cerkve še nimamo, le kapelico v misijonski hiši. Za zidanje cerkve zbiramo sredstva, a gre zelo počasi naprej, kajti ljudje, katerim je cerkev namenjena, so zelo revni in ne morejo veliko prispevati. Gospodarji zemlje in veleposestev ter industrije so pa skoraj vsi protestanti in ti nam ne pomagajo. Računati moramo torej na misijonske dobrotnike od vseh strani. Pred kratkim sem prejela po o. Kladniku 60 dolarjev, ki so nam prišli nad vse prav, da smo mogli pokriti vsaj nekaj dolga, za narejenega zaradi gradnje hiše za seestre. Moje delovanje je preprosto: Skrbim za kuho in hišna dela, pa za bolno sestro, dvakrat tedensko pa grem učiti verouk v bližnjo vas, kjer imam lepo število otrok, ki se kar dobro učijo, kar mi je v veliko veselje!“

Z misijona g. Stanteja CM na Madagaskarju: Veselje tamkajšnjih otrok je, plezati na dateljevo palmo; že vemo, zakaj.

MADAGASKAR

V začetku leta je pisal č. g. Wolbangu CM novi misijonar g. IVAN ŠTANTA CM, ko je bil še pri jezuitih v Ambo-sitra, kjer se je skupaj z drugimi tremi italijanskimi sobraty pripravljaval na delo, ki ga zdaj že vrši v misijonu Betroka. Podaja nekatere zanimivosti o novem delokrogu, ki jih še nismo objavili:

„Naš delokrog bo srednji del južnega Madagaskarja, okoliš mest Ihosy in Betroka. Ozemlje meri 40.000 kvadratnih km in ima 160.000 prebivalcev, od katerih je katoličanov samo 10.000, protestantov kakih 9.000, ostali pa so še pogani. Prebivalci teh krajev se imenujejo Bara. So najprimitivnejši ljudje otoka in zelo bojevit. Med njimi jih je le malo katoličanov, ki so večinoma iz rodu Betsileo. Bara so večinoma lovci

in pastirji goveda. Skoraj vsa dežela je sama puščava, vsaj tri četrtine zemlje. Ni vode, ne drevja, ne njiv. Tudi ni še električnega toka. Bara ne poznajo poljedelstva. Bivajo v slamnatih kočah in pasejo po gmajnah govedo. Jedo enkrat, največ dvakrat na dan, in to skoraj edino riž. Vse ozemlje premore eno samo cesto, ki je kaj vredna: vodi iz Fianarantsoa v Ihosy, blizu Ihosy se pa razcepi v dve: ena gre v Tulear, druga pa v Fort-Daupin. Ni pa govora o asfaltu... Samo dve cerkvi na našem področju moreta služiti svojemu namenu in sta zidani iz opeke ter pokriti s pločevino. Ostalo so samo kapele, postavljene iz posušenega blata in slame. Dosedaj so tod delovali francoski sobratje, od meseca junija naprej pa bodo vodili misijon turinski lazaristi, med katerimi sem se tudi jaz vzgojil za misijonarja in sem med prvimi štirimi, ki bomo tu zaozrali.“

Usmiljenka s. MARJETA MERHAR je že pred časom pisala daljše pismo, katerega en del, popis malgaškega misijona v preteklosti, smo že objavili, drugi del, kako ona zdaj tam živi in deluje, pa objavimo tule.

„Presrečna sem pri svojem delu v dispanzerju. Vsak dan pride lepo število bolnikov. Bogu in dobrotnikom hvala, da jim morem dajati zdravila! Otroci so se pa pri meni v dispanzerju kar udomačili. ‘Masera mbula misi renono mami?’ — ‘Sestra, imate še kaj sladkega mleka?’ me sprašujejo in prosijo. Odgovorim jim, da je pač že pošlo, naj pridejo spet ponj šele naslednje jutro, da ga dobijo vsak svojo skodelico. Tudi ko grem po vasi, jih gre cela procesija za menoj. Kako se vesele, kadar razumem njih vprašanja in jim v njih jeziku odgovorim. Tudi staršem je v veliko veselje, če vidijo, da se zanimam za njih malčke.

Nekega dne pride v dispanzer mati z otročičem v naročju. Videla je, da je njena soseda, katoličanka, nesla svojega otroka h krstu v cerkev in je pro-

sila, naj bi zdaj tudi njenega otroka krstili. Ker sta pa oče in mati pogana in bi otrok ne imel nikogar, ki bi skrbel tudi za krščansko vzgojo otroka, je duhovnik krst odklonil. A žena se ni dala ugnati. Naslednjo nedeljo je spet prišla in je enostavno na vsa misijonarjeva vprašanja (saj je ni poznal) odgovarjala z ‘eny’ — ‘da’, nakar ji je otroka krstil. Zmagoslavno je potem ploskala z rokami... Ta mati, kot vsi malgaški pogani, o Kristusu nič ne ve, ampak samo veruje v Zanaharija (Stvarnika), ki ga imajo za duha, od katerega je vse odvisno.

V začetku septembra sem se mudila 14 dni v Atsirabe, mesto proti severu, kakih 1.000 m nadmorske višine. Klima je zelo podobna evropski, pokrajina je plodna in ljudstvo ni tako revno. Krščanstvo je tamkaj zelo razširjeno in mogočno se dviga katedrala sredi mesta.

6. oktobra sem pa doživela veliko presenečenje, ker sem mogla govoriti slovensko, ko sem se sešla z g. Ivanom Štantom CM, ki je prišel skupaj z dvema italijanskima sobratoma iz turinske province. Vsi trije so namenjeni za postojanko Berruka in Ambuasar. Najprej bodo obiskali vse naše postojanke, nato pa bodo študirali jezik in razmere do meseca maja, ko začno z delovanjem. Predvideno je, da pride v naslednjih petih letih še 10 duhovnikov in več sester, da se postojanka primerno razvije.

Na dan začetka vesoljnega cerkvenega zbora v Rimu smo tudi pri nas imeli veliko slovesnost, ker blagoslovili so temeljni kamen za našo novo, veliko farno cerkev. Navzočih je bilo sedem duhovnikov in veliko ljudstva. Zdaj je vse pridno na delu. Šolski otroci pomagajo s tem, da pred začetkom šole v množicah prinašajo vodo, ki jo delavci potrebujejo čez dan pri gradnji. Tudi fantje in dekleta, pa možje imajo vsak svoje sodelovanje določeno. Narod bo torej zgradil lepo cerkev s skupnim trdom in naporom.“

Slika zgoraj: Pokrajina na Madagaskarju, misijon g. Štanteja CM. Spodaj Predsednik malgaške republike: Tsiranana.

SLIKA na prvi strani ovitka: Papež Pavel VI. — Slika tu levo: Misijonarka m. Frančiška Novak O.S.U. s prvoobhajankami v Bangkoku.

IZ VSEBINE: Teologija misijonskega sodelovanja — Antisemitizem — Kam greš, Kitajska? — Razgiban počitek — Dragocene vesti iz Marquette o Baragovi zadevi — "Zdrava Marija, milosti polna!" — Naši misijonarji pišejo.

Correo Argentino Suc. 34 (B)	TARIFA REDUCIDA
	CONCESION 5612

Registro de la Prop. Int. No. 528.26

Director responsable. Lenček Ladislav C. M.
Domicilio legal: Cochabamba 1467, Bs. Aires

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Loubet 4029, Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska Slovenska tiskovna družba "Baraga", Pedernera 3253. S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA: V Argentini in sosednjih deželah: navadna 250, podporna 500, dosmrtna 3.000 pesov. V ostalih deželah Južne Amerike: 300 (600, 3.500) arg. pesov. V U.S.A. in Kanadi: 3 (6, 40) dolarjev. V Italiji 1.600 (3.200, 20.000) lir. V Avstriji 60 (120, 800) šilingov. V Franciji 12 (24, 160) NF. V Angliji in Avstraliji 1¼ (2½, 16) funtov.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, Loubet 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires. — Dušno-pastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

U.S.A.: Rev. Charles A. Wolbang C.M., St. Joseph's College, P. O. Box 351, Princeton, New Jersey, 08540
Mr. Rudi Knez, 679 E. 157 St., Cleveland 10, Ohio. — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.

Kanada: Za župnijo Marije Pomagaj: Rev. Stanislav Boljka C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.
Za vse ostale: Rev. John Kopač C.M., 229 Brown's Line, Toronto 14, Ont.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Francija: Louis Klančar C.M., Rue de Sèvres 95, Paris (VI).

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt. — Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J. Kärnten. — Rev. Miklavžič Anton, Spittal a/Drau, D. P. Camp. Kärnten.